

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdava in tiska Slovensko podjetje SLOVENSKI POROČEVALEC. - Direktor: Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/1, telefon 23-522 do 23-526. - Oglasi: oddelek Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. - Poštni predal št. 29. - Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-18-3-2-367. - Mesečna naročnina 230 din.

V KJÖBENHAVNU SE JE ZAČELO ZASEDANJE SVETA ZUNANJH MINISTROV DRŽAV NATO

Ministri za zaprtimi vrati

Poudarek na političnem in gospodarskem sodelovanju — Pineau poziva delegate, naj ne načenjajo alžirskega vprašanja — Ameriška nota poljski vladi je presenetila neke delegacije

KJÖBENHAVEN, 5. maja (AFP). Na prvi seji Atlantskega pakta, ki zaseda v Kjöbenhavnu in poteka za zaprtimi vrati, je poročal o delu sekretariata Paul Henri Spaak. Po poročilu generalnega sekretarja NATO so govorili delegati.

V diskusiji so sodelovali norveški zunanji minister Lange, zahodnonemški zunanji minister von Brentano, turški minister Zorlu, britanski minister Selwyn Lloyd in ameriški zunanji minister Dulles.

Vsi govorniki so poudarjali, da je potrebno bolj sodelovati na političnem in gospodarskem področju. Zlasti so poudarili pomen gospodarskega sodelovanja. O tem problemu, ki je postal še posebno pereč glede na gospodarsko recesijo v ZDA, je govorilo tudi poročilo »treh modrecev«.

Francoski zunanji minister Pineau je obvestil delegate o francoskem stališču glede Alžirije. Vendar je dejal, da zaradi vladne krize Francija ne bo zahtevala, da bi o tem vprašanju razpravljali in je pozval tudi druge delegate, naj ne načenjajo tega vprašanja. Imeli smo namen, je dejal, obvestiti vas o položaju in o problemih, ki nastajajo v zvezi s tem položajem. Vendar

pa je dodal, da o tem ne bi govorili, čeprav zanima položaj v Alžiriji vse države Atlantskega pakta. Z govorom Pineauja se je končalo dopoldansko zasedanje, popoldne se je zasedanje NATO nadaljevalo, in sicer prav tako za zaprtimi vrati.

Ameriška nota poljski vladi, s katero ZDA odklanjajo načrt Rapackega o brezatonskem pasu v Srednji Evropi, je presenetila nekatere delegacije na sestanku sveta Atlantskega pakta, zlasti zaradi časa, ki so ga izbrali za odgovor. Presenečenje je bilo opaziti zlasti pri skandinavskih delegacijah, ki imajo bolj ugodno mnenje o načrtu Rapackega kot pa ameriški zunanji minister Dulles. Na današnji popoldanski seji sveta je govoril o poljskem predlogu norveški zunanji minister Lange. Prav tako se je tega vprašanja dotaknil belgijski zunanji minister Larock. V krogih nekaterih delegacij pa menijo, da so države Atlant-

skega pakta ne glede na to, da niso vse enakega mnenja o brezatonskem pasu, sedaj postavljene z ameriškim odgovorom Poljski pred gotovo dejstvo.

V prvih komentarjih o ameriškem odgovoru opozarjajo washingtonski poluradni krogi na nekaj pomembnih čimteljev. Najprej opozarjajo, da je bil negativen odgovor napisan zelo skrbno in v blagem tonu, da ne bi bila prizadeta občutljivost poljskega ljudstva. Poleg tega opozarjajo, da je ameriška vlada že ob sprejetju poljske note sredi februarja neuradno napovedala negativen odgovor. Tretje, na kar opozarjajo, je to, da so odgovor objavili sedaj, tudi kot odgovor na stališče SZ v Varnostnem svetu, pa tudi kot psihološki pritisk na sestanek NATO. Glede na ugoden vtis, ki ga je poljski predlog napravil v Srednji Evropi, je ameriška vlada, kot poudarjajo, čakala na ugoden trenutek za objavo svojega odgovora. Ta trenutek je nastopil, ko se je Sovjetska zveza uprla ameriškemu predlogu za nadzorstvo nad polarnim Arktiko. S tem so po ameriških ocenah nastali »ugodni pogoji za zaostrovanje ameriške propagande za sprejem zahodnih predlogov o dnevnem redu konference na najvišji ravni« in hkrati »zaostrovanje kampanje za ameriški načrt o zračni inšpekciji«.

Na popoldanski seji je bil prvi govornik ameriški zunanji minister Dulles, ki je govoril o ukrepih od lanskega decembra naprej, da bi se organizirala konferenca na najvišji ravni. Za njim je govoril zahodnonemški zunanji minister von Brentano, ki je bil mnenja, da bi morali začeti ustvarjati ozračje popuščanja

tem, da bi se sporazumeli o razorožitvi. Po njegovem mnenju je vprašanje razorožitve bolj važno kot so politični problemi. Britanski zunanji minister Selwyn Lloyd je povedal, da je Velika Britanija za sklicanje konference samo s pogojem, da je upanje na pozitivne rezultate. O odnosih med Vzhodom in Zahodom je danes govoril tudi grški zunanji minister Pesmazoglu. Na koncu sestanka je ponovno govoril ameriški zunanji minister, ki je poudaril, da sta predsednik Eisenhower in on ugodno razpoložena glede sklicanja konference, če bi bila ta dobro pripravljena. Po njegovem mnenju proceduralne težave niso prevelike in bi morala za sklicanje konference samo Sovjetska zveza sprejeti svoje stališče.

Svet ministrov Atlantskega pakta bo jutri nadaljeval z delom.

Sarajevo, 5. maja. Delegacija Združene arabske republike za socialno politiko in javna dela je po dvodnevnem obisku v Sarajevu odpotovala danes v Zenico. Danes so člani delegacije obiskali podjetje »Tito« v Vogoscu in podjetje »Bosanka« v Blažuju, kjer so imeli razgovore z zastopniki podjetja in člani delavskih svetov. V Sarajevu so gosti obiskali delavsko univerzo ter si ogledali kulturne in zgodovinske znamenitosti. Obiskali so tudi znano Begovo džamijo. Po ogledu železarne v Zenici so gostje odpotovali zvečer v Zagreb. Na sliki: Delegacija ob prihodu na zemunsko letališče.

Bonn po Mikojanovem obisku

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

BONN, 5. maja. (Po telefonu.) — Ze nekaj dni je štab bonnske zunanje politike v Kjöbenhavnu. Pod vodstvom zunanjega ministra von Brentana zeli 32 funkcionarjev in izvedencev z Koblenzstrasse vključiti v harmonični in disciplinirani orkester NATO tudi nemške tone.

Teško bi domnevali, da bodo ti toni disonantni, vendar bi mogla zahodnonemška violina, vsaj sodeč po tjemem, kar napovedujejo v bonnskih zunanje-političnih krogih, zaigrati svoj varianto po partituri, ki jo je navdihnil kancler z zadnjimi stiki z Macmillanom in Mikojanom. Čeprav v Bonnu poudarjajo, da se od konference zunanjih ministrov dr-

žav Atlantskega pakta ne sme pričakovati presenečenj, bi bil sprejem zahodnonemške teze, ki jo zadnji teden vztrajno ponavljajo, da se s Sovjetsko zvezo v nobenem primeru ne smejo prekiniti razgovori, lahko pomemben element v pripravah konference na najvišji ravni. Po mnenju zahodnonemških zunanje-političnih izvedencev bodo razgovori o možnosti take konference glavna in edina tema sestanka v Kjöbenhavnu.

Pred odhodom v dansko glavno mesto so bili zahodnonemški predstavniki v precej neugodnem položaju. Do zadnjega trenutka niso vedeli, kakšno stališče bo zastopal na konferenci ameriški predstavnik Dulles, tako da niti po večkratnem posvetovanju von Brentana s kanclerjem Adenauerjem delegacija ni mogla odpotovati z določenim stališčem, temveč je odšla z več variantami za morebitne možnosti, ki bi se na konferenci pojavile.

Kot se je zvedelo, Zahodna Nemčija ne bo vztrajala pri formalnem postavljanju nemškega vprašanja na dnevni red morebitne konference. Tu smatrajo, da bi v zvezi z razpravi o razorožitvi in evropski varnosti vprašanje nemške združitev avtomatično prišlo na dnevni red. Po zahodnonemski koncepciji bi bilo treba takoj v začetku konference na najvišji ravni ustvariti poseben forum, ki bi proučeval posamezna vprašanja in ki bi se ne glede na izid konference še naprej razgovarjalo o razorožitvi in evropski varnosti.

Neposredno pred sestankom v Kjöbenhavnu se je v Zahodni Nemčiji ponovno razveljavila razprava o atomski oborožitvi. Uradni krogi sicer opozarjajo na to, da obrambni ministri na konferenci ne bodo sodelovali in da so bili sklepi o atomski oborožitvi prav za prav sprejeti že v Parizu decembra lanskega leta, vendar socialnih demokratov to ni motilo, da ne bi v Kjöbenhavnu poslali brzojavko, v kateri zahtevajo, da oborožitve z atomskimi orožjem ne razširjajo na vse države članice in da odstopijo od oborožitve Bundeswehra. Socialni demokrati in generalni sekretar NATO Spaak se bodo tako znali nasproti zahtevam svojih opozicijskih sodelavcev iz Zahodne Nemčije pa tudi uradnih socialnodemokratskih predstavnikov iz Norveške in Danske, ki sicer ne bodo glasovali proti nemški atomski oborožitvi, nastopili pa bodo proti taki oborožitvi svojih armad.

V zahodnonemški javnosti je naletelo na odobravanje še eno skandinavsko stališče — kritika, da je bila politika NATO do vzhodnih držav v bistvu negativna in da ni imela konstruktivnih elementov. Čeprav so stališča tiska zahodnonemške javnosti z ozirom na uradno stališče dostikrat različna, se slišijo udržani glasovi, da bi zahodnonemški predstavniki v duhu svojih najnovejših tez o

potrebi razgovorov z Vzhodom mogli indirektno podpreti to skandinavsko kritiko. Da v Zahodni Nemčiji po obisku Mikojana popolnoma resno mislijo tudi na uresničitev teh tez, dokazuje tudi izjava predsednika parlamenta Gerstenmeyerja, da bi bilo treba poslati v Sovjetsko zvezo močno parlamentarno delegacijo. Gerstenmeyer je tako ponovil mnenje, ki v zadnjem času preveča zahodnonemška stališča. Poudaril je, da ti odnosi niso toliko obremenjeni z ideološkimi razlikami, kolikor z dejanji enotne socialistične partije v Vzhodni Nemčiji. Zaradi tega in zaradi nekaterih prejšnjih izjav, ki so bile v bistvu enake, opozarjajo tu na možnost, da bi, če bi se Pankov omečal, lahko našli možnost neposrednih razgovorov med obema Nemčijama. Vse kaže, da čas za to še ni dozorel.

V Bonnu je danes zavladalo razburjenje zaradi najnovejšega ukrepa Vzhodnega Berlina. Od polnoči je vzhodnonemška vlada uvedla posebne takse za ladje, ki vozijo med zvezno republiko in Berlinom. Te takse niso majhne: 3 zahodne marke za ladijsko tonažo. To bi prizadelo predvsem Zahodno Nemčijo, ki bi po dosedanjem prometu morala plačati okoli 3 milijone mark mesečno. Ta ukrep opravičujejo v vzhodnem Berlinu s potrebo gradnje obrambnega objekta na prekopih, ki so ogroženi zaradi zahodnonemških načrtov za gradnjo jezua na Elbi. Danes dopoldne je v Bonnu zasedala komisija ministrov za ekonomska vprašanja pod predsedstvom ministra Erharda. Temu posvetovanju je prisostvoval tudi načelnik mesta Berlina Brandt. Vzemirjenje je razumljivo, kajti kakih 50 odstotkov oskrbe Berlina opravljajo ladje, ki plovejo skozi vzhodni del Nemčije. Ukrep je bil gospodarsko morebiti potreben, toda politično nikakor ne bo prispeval k izboljšanju odnosov med obema Nemčijama.

Djordje Zeljanovič

Volitve v Grčiji

ATENE, 5. maja (Tanjug). Grčija je stopila v svoj zadnji teden pred volitvami. Kljub temu volivci ne kažejo posebnega zanimanja in se precej mirno ter brez razburjenja udeležujejo volilnih zborovanj raznih strank. Šefi strank bodo imeli ta teden zaključna zborovanja v Atenah, ki so s svojimi milijoni in pol prebivalci največji volilni okoliš v državi.

Vodilni strank so doslej prepotovali vsi državni in so imeli zborovanja v vseh večjih mestih. Na zborovanjih je bilo največ govora o gospodarskih vprašanjih, o odnosih z Atlantskim paktom in ustanavljanjem atlantskih oporišč, kakor tudi o nekaterih drugih vprašanjih, kot je ciprsko vprašanje ter vprašanje neodvisne politike Grčije.

Rezen glede ciprskega vprašanja, kjer se strinjajo vse stranke, da je treba sprejeti načelo samoodločbe, so se v stališčih strank pokazale precejšnje razlike.

Večina strank, in sicer radikalna, liberalna, populistična in koalicijska majhnih strank centra je bila za politično prijateljstvo z Zahodom oziroma članstvo Grčije v Atlantskem paktu. Koalicijska malih strank in združena demokratična levica so nastopile proti tujim oporiščem, medtem ko so se druge stranke pogostokrat izmikale določiteljsmu stališču. Radikalni so govorili, da je to vprašanje treba reševati v skladu s potrebami obrambe države in drugimi interesi. Liberalci postavljajo kot pogoj za vzpostavljanje oporišč rešitev ciprskega problema, populisti pa so mnenja, da ni strateških razlogov za ustanavljanje oporišč, medtem ko bi o taktičnih potrebah lahko govorili kasneje ali takrat, ko bo Grčija postala enakopravna s svojimi zahodnimi zavezniki. Več del strank se zavzema za odločne spremembe v sistemu davkov in plač. Vse stranke ugotavljajo, da je Grčija v hudem gospodarskem položaju.

Za 300 poslaniških mest se bo zavzemalo precejšnje število kandidatov. Pet glavnih strank liberalci, populisti, združena demokratična levica in koalici-

ja strank centra so sestavile popolne kandidatne liste, torej vsaka po 300 kandidatov, poleg tega pa je tudi večje število neodvisnih kandidatov, tako da se bo za vsak sedež v parlamentu potegovalo več kot pet kandidatov.

Zahvale predsednika Tita

Beograd, 5. maja (Tanjug). Tito se je brzojavno zahvalil za čestitke republike, ki so mu jih

Afganistanski kralj Mohamed Zaher, predsednik burmanske unije U Vin Maung, predsednik vlade burmanske unije U Nu, predsednik prezidija narodnega zboranja LR Bolgarije Georgi Damjanov, predsednik republike Cije Carlos Ibanez del Campo, predsednik CSR in prvi sekretar LP CSR Antonin Novotny, cesar Etiopije Haile Selassie, predsednik francoske republike René Coty, grški kralj Pavle I., predsednik grškega ministrskega sveta Georgakopoulos, predsednik indijske republike Radžendra Prasad, predsednik Indonezijske republike Sukarno, iranski šah Mohamed Reza Pahlevi, predsednik italijanske republike Giovanni Gronchi, izraelski predsednik Izak Ben Zviev, kralj Kambodže Narodom Suramarit, predsednik LR Kitajske Mao Ce Tung, libijski kralj Idriz I., maroški kralj Mohamed V., predsednik madžarskega predsedniškega sveta Istvan Dobi, predsednik prezidija velikega narodnega hurala Mongolske ljudske republike Sambu, predsednik DR Nemčije Wilhelm Pieck, predsednik pakistanske republike Iskander Mirza, predsednik državnega sveta Poljske Aleksander Zavadski, predsednik velike romunske ljudske skupščine Ion Maurer, predsednik prezidija Vrhovnega

Zahvala predsednika republike za čestitke

Beograd, 5. maja. O ponovni izvolitvi za predsednika republike sem prejel veliko število čestitk od političnih organizacij, društev, ustanov, delovnih kolektivov, vojaških enot, verskih skupnosti in posameznikov iz vseh krajev naše države, kakor tudi od naših državljanov ter naših diplomatskih in trgovskih predstavništev v inozemstvu.

Ker mi ni mogoče osebno odgovoriti na vse čestitke, se vsem, ki so mi jih poslali, najpriljubneje zahvaljujem na tej poti. — JOSIP BROZ TITO.

Predsednik republike Josip Broz Tito se je brzojavno zahvalil za čestitke od izvolitvi za predsednika republike, ki so mu jih

sovjeta ZSSR Kliment Vorosilov, prvi sekretar CK KP SZ in predsednik ministrskega sveta ZSSR Hruščev, predsednik tuznijske republike Habib Burgiba, predsednik turške republike Dželal Bayar, predsednik Združene arabske republike

PROGRAM SOCIALNIH DEMOKRATOV ZAHODNE NEMČIJE

Gospodarstvo je ključ

Niti svobodna konkurenca niti splošna nacionalizacija proizvodnje — Država naj omeji svoje gospodarske posege na denarno in kreditno politiko, naročila in investicije — Kongres socialnodemokratske stranke bo ta mesec v Stuttgartu

Bonn, 5. maja (Tanjug). Z zasedanjem vodstva v Berlinu je zahodnonemška socialnodemokratska stranka končala priprave za kongres, ki bo od 18. do 23. maja v Stuttgartu. Na kongresu bodo največ razpravljali o načrtu osnovnega programa bodoče dejavnosti stranke na področjih gospodarstva in politike ter o programski resoluciji in problemih obrambe.

Načrt osnovnega programa je rezultat dveletnega dela vodilnih organov stranke. Osnovni program govori največ o gospodarskih problemih in ureditvi družbe po načelih »svobodnega socialističnega gospodarstva«. Glavni cilj te politike, kot jih opisuje program, so: stalni dvig družbenega produkta, zagotovitev polne zaposlenosti in dvig življenjske ravni. V svoji oceni sodobnega gospodarstva socialnodemokratska stranka ugotavlja, da je najpomembnejša značilnost sodobnega gospodarstva stalna krepitev procesa koncentracije, v katerem velika podjetja določajo strukturo gospodarstva in družbe, delavstva pa je vedno bolj odvisno od njihove politike. Takšno gospodarstvo onemogoča svobodno konkurenco, koncentri imajo v rokah trg, gospodarska moč pa jim daje odločilen vpliv na državno politiko. »Gospodarska moč je tudi politična moč.« ena izmed osnovnih ugotovitev v načrtu programa stranke. V programu je dalje rečeno, da naj bo aktivna gospodarska politika izkoristiti vsa sredstva

Gamal Abdel Naser in predsednik DR Vietnamu Ho Ši Minh.

Danes je predsednik republike Tito prejel od predsednika ZDA Eisenhowerja naslednjo brzojavko: »Pošiljam Vam čestitke ob Vaši ponovni izvolitvi za predsednika Federativne ljudske republike Jugoslavije in svoje najboljše želje za nadaljnji razvoj razumevanja in dobre volje med Jugoslavijo in ZDA.

V zunanji politiki se zavzema socialni demokrati za mirvoljubne odnose med vsemi državami, kar naj bi omogočilo tudi splošno razorožitve. Po mnenju socialnih demokratov morajo določena področja ostati izven strateških načrtov velisil. Združena Nemčija naj bi postala članica evropskega sistema varnosti v okviru OZN. Resolucija o problemih obrambe pa poudarja, da Zahodna Nemčija ne bi smela pri oboroževanju tekmovali z velesilami, ampak bi morala ohraniti samo ravnotežje z neposrednimi sosedi, zlasti z Vzhodno Nemčijo. Stranka se zavzema za prekinitve atomskih poskusov in za sporazum o brezatonskem pasu v Srednji Evropi. Po mnenju stranke bi Nemčiji zadostovala majhna armada, sestavljena iz prostovoljcev, ki pa ne bi smela imeti atomskega orožja.

Obisk JVM v Sovjetski zvezi

Beograd, 5. maja (Tanjug). Odred jugoslovanskih vojnih ladij bo pod poveljstvom kontraadmirala Bogdana Pecotića vrnil obisk črnomorski floti ter bo v Sovjetski zvezi od 10. do 15. maja.

Foot bo poročal

Nikozija, 5. maja. (Reuter) — Britanski guverner na Cipru Hugh Foot bo jutri odpotoval v London na posvetovanje. Trdili so, da bo Foot odložil svojo pot zaradi večerajšnjega atentata na dva britanska vojaška policajca v grškem delu Famaguste. Danes pa so sporočili, da bo guverner Cipra odpotoval v London kot je bilo prvotno v načrtu.

Z obema vojakoma, ki sta bila večeraj ubita v Famagusti, se je število ubitih Britancev na Cipru v zadnjih treh letih povečalo na skupaj 105.

Poslabšanje položaja na Cipru je ponovno budilo razprave o bodočnosti otoka in kakor vedno v podobnih položajih, se tudi sedaj širijo govorice, da pripravljata britanska vlada nov načrt. Vlada pa se že meseca upira pritisku laburistične opozicije, naj objavi načrt. Zadnji razlog za odložitev je bil padec grške vlade, sedaj pa menda čakajo na rezultate grških volitev in na posvetovanja z guvernerjem Footom.

VREME

Napoved za torek: Precej sončno vreme s povečano oblačnostjo, predvsem v popoldanskih urah. Temperature ponoči med 5 in 10, v Primorju 15. Najvišje dnevne nekaj nad 20 stopinj C.

Sožalna brzojavka Petra Stambolića

Beograd, 5. maja (Tanjug). Ob smrti predsednika norveškega parlamenta Oskarja Torpa je predsednik zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić poslal sožalno brzojavko vrščiku dolžnosti predsednika parlamenta Nielsu Lenghellu

Del četrte izmene odpotoval v Egipt

Reka, 5. maja (Tanjug). Z »Jugoslavijo« je odpotoval danes z Reke v Port Said prvi del četrte izmene jugoslovanskega odreda, ki je v sestavi čet OZN razvrščen na demarkacijski črti med Egiptom in Izraelom.

Ugotovitve tržne inšpekcije o kršitvah predpisa o evidenci in kontroli cen

Nekatera podjetja so podražila predmete, ki ne spadajo pod kontrolo cen, druga pa opuščajo popolnejše označevanje blaga - Krajevne tržne inšpekcije še vedno pod vplivom ljudskih odborov in ne prijavljajo prestopkov - Posamezna podjetja po intervenciji inšpekcije znižujejo cene in vračajo kupcem razliko v ceni

Beograd, 5. maja. Organi tržnega inšpektorata so pregledali doslej 1140 gospodarskih organizacij izmed 2800, kolikor jih je podrejenih kontroli, kako so izvajali odločbo o evidenci in kontroli cen nekaterih proizvodov. Pregledali so torej 40% gospodarskih organizacij.

V prvem času, neposredno po uveljavljenju odločbe, so pregledali 472 gospodarskih organizacij, oziroma 274 industrijskih in 198 trgovinskih podjetij. Ob tej priliki so jih prijavili 71. gospodarska sodišča pa so izrekle štiri obsodbe.

V času od 18. do 26. aprila so pregledali še 668 gospodarskih organizacij, 370 industrijskih podjetij in 298 trgovinskih podjetij na veliko. Med pregledanimi 370 industrijskimi podjetji so ugotovili da je 22 podjetij povečalo cene v nasprotju z odločbo o kontroli cen. Izmed teh 22 prestopkov so prijavili 17, kar pomeni, da so nekatere krajevne tržne inšpekcije še vedno pod vplivom in da ne prijavljajo prestopkov. Med 298 trgovinskih podjetij na veliko, pregledanimi od 18. do 26. aprila, so ugotovili, da jih je 25 prekršilo odločbo o kontroli in evidenci cen. Skupno so organi tržne inšpekcije vložili od 18. do 26. aprila 37 prijav, oziroma na vsakih 18 pregledov po eno prijavo, medtem ko so na vsakih 15 pregledov ugotovili po eno kršitev odločbe.

Iz teh podatkov je razvidno, da se je število prijav glede na število pregledov v drugi skupini kontroliranih podjetij zmanjšalo. Okrožna gospodarska sodišča so doslej izrekle samo tri obsodbe. Trgovinsko podjetje «Ravni gaj» v Smederevu je bilo kaznovano s 100.000 din, odgovorna oseba pa s 10.000 din denarne kazni, trgovinsko podjetje «Napredak» v Smederevu je bilo kaznovano s 30.000 din, odgovorna oseba pa s 5000 din denarne kazni, trgovinsko podjetje «Mesopromet» v Koprju je bilo kaznovano s 50.000 din, odgovorna oseba pa s 5.000 din denarne kazni.

Od začetka kontrole so inšpekcijski organi vložili doselej 108 prijav. Gospodarska sodišča so izrekle 7 obsodb, kar kaže, da še niso dosegli ekspeditivnejšega sklepanja o prijavah.

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da so povečali cene zlasti v podjetjih lesne industrije. Osem podjetij lesne industrije je povečalo cene za spalnice, kombinirane omare, kuhinjske omare, kavče, hrastov furnir, rezan les mehki listavec in rezanih plošč. Tako je med drugim lesni kombinat pri urejanju njihovih delovnih prostorov, izbiranju opreme, ki naj zadovolji čisto osebni okus ne glede na višino stroškov, prepustilo izdatke za reprezentanco samo osebnim prevozi in uvidenosti posameznih vodilnih oseb itd.

Ce si namreč posamezniki v podjetjih dovoljujejo bolj ali manj svojevolično razpolaganje s sredstvi podjetij, zlasti pa še njihovo negospodarsko trošenje za stvari, ki niso potrebne, je to prisvajanje pravice, ki jih družba posameznim osebam ne priznava. Če pa se trošijo sredstva, ki jih je ustvaril kolektiv, za osebno ugodje in pretiravanja v osebni zahtevi, posameznika, je to po vrhu še prisvajanje nedopustnih osebnih privilegijev. Razumljivo je, da takih pojavov ni mogoče dopuščati prav tako, kot se zavrača tudi pretiravanja in poenostavljanja v kritiki proti nabavljanju potrebnih pisarniške opreme sploh.

Nazadnje v kritiki trošenja sredstev podjetij ni mogoče mimo tega, da imajo ta sredstva, čeprav s njimi svobodno razpolagajo podjetja, vendarle tudi družbeni značaj. Tak značaj morajo obdržati tudi takrat, ko jih podjetja trošijo. Naša gospodarska načela jasno določajo, da mora biti poraba družbenih sredstev, ki jih upravljajo kolektivi, dejansko družbeno potrebna. Enako so jasna načela o tem, kakšna vlaganja sredstev se smatrajo za družbeno potrebna. Merilo pa je velikost vloženih sredstev pa je gospodarski načrt najširše skupnosti. Vse to je razlog več, da kolektivni ne dopuščajo samovoljnega in neodgovornega razpolaganja s sredstvi. Z-ek

v Sremskih Mitrovci povečal ceno rezanega lesa iz belega jesena za 50.000 din pri kubičnem metru, ceno hrastovega furnirja pa za 40.000 pri kubičnem metru. Mizarsko podjetje v Novem Sadu je podražilo spalnice za 5.000 din. Osem trgovinskih podjetij na veliko je povečalo ceno pohištva, furnirja in rezanega lesa. Tudi trgovinsko podjetje na veliko «Tehnometal» v Bitoli je na primer povečalo ceno hladilnikov (Ignis) za 5.000 din.

Organi tržne inšpekcije so ugotovili pri šestih industrijskih podjetjih in 15 trgovinskih podjetjih na veliko podražitev proizvodov, za katere veljajo določbe o kontroli in evidenci. To so tisti predmeti, katerih cene se svobodno formirajo.

Pri tem so ta podjetja, ki niso mogli podražiti predmetov, ki spadajo pod kontrolo, tako vendarle ustvarila večje cene. Med drugim je industrijsko podjetje «Obilic» v Beogradu podražilo razne vrste ključavnic, tovarna kovinskega pohištva v Zagrebu otroške vozičke, trgovinsko podjetje «Staklopromet» v Novem Sadu pa prodaja razne vrste strešnikov po višjih cenah itd.

Posamezna podjetja so po prvi intervenciji tržne inšpekcije znižala cene na stopnjo iz leta 1957 in kupcem vrnila povisek. To se je dogodilo pri podjetju za promet z gradbenim materialom «Gradnja» v Zagrebu, podjetju «Zadruga» v Bitolji in podjetju «Jedinstvo» v Sunju. Organi inšpekcije so prav tako ugotovili znižanje cen pri proizvodnih, za katere ne velja odločba. Dvoje trgovinskih podjetij na veliko je pocieno nogavice in razne vrste bombonov. Tovarna trikotarka «Pelister» v Bitoli in tovarna «B. Čukić» v Novem Sadu sta pocieno razne vrste puloverjev ter moško in otroško konfekcijo.

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

v svojem materialnem knjigovodstvu voditi evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

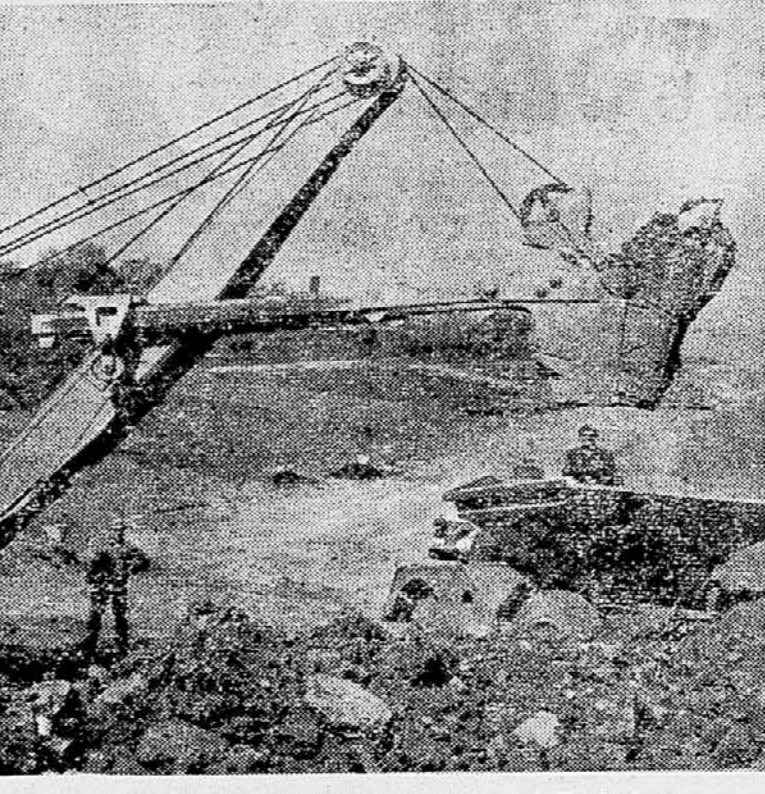
Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Organi tržne inšpekcije so ugotovili, da skušajo posamezna trgovinska podjetja na veliko, onemogočiti nadzorstvo nad izvajanjem odločbe o evidenci in kontroli cen tako, da pri fakturiranju prodanega blaga ne označijo podrobno prodanega proizvoda, to se pravi, da ne deklarirajo popolnoma blago. Razen tega tudi v svojem materialnem knjigovodstvu ne vodijo evidenco o prejetem in izdajanju blaga, opuščajo popolno deklaracijo blaga in omejujejo to evidenco samo na skupine proizvodov. Ker je pri trgovinskih podjetjih na veliko, zlasti pri tistih, ki se bavijo z mešanim blagom, v prometu pogosto tudi do 2000 raznih predmetov, je zelo težko ugotoviti gibanje cen na podlagi cen v decembru leta 1957 in cen v letu 1958, ako niso navedene podrobnejše oznache. Zaradi učinkovitih kontrole, kako se izvaja odločba je inšpekcija mnenja, da bi morali izpolniti odredbo o notranji organizaciji trgovinskih podjetij in prodajali s rednim obračunom (Službeni list FLR Jugoslavije 38-55), tako da bi v odredbi določili obveznost trgovinskih podjetij, da morajo

Z gradbišča avtomobilske ceste pri Trebnjem

Pocenitev gradnje stanovanj

Pred skupščino Združenja projektantskih organizacij

Beograd, 5. maja. Na skupščini Združenja projektantskih organizacij Jugoslavije, ki bo v Sarajevu 9. in 10. maja, bodo razpravljali o udeležbi projektantov pri izvajanju perspektivnega programa za razvoj gradbeništva in programa za gradnjo industrijskih objektov in objektov družbenega standarda.

Ker se lahko poceni stanovanjska gradnja tudi s projektiranjem, je Združenje projektantskih organizacij izdelalo normative (tipizacij) mnogih elementov v gradnji stanovanj. Izdelali so predloge normativov za vrata, okna, sanitarne objekte in razne predelane elemente, ki jih bodo sredi leta odobrili upravni organi. Izdelali so tudi enoten opis dela pri gradnji stanovanj, v tekstu pa je tudi izdelava opisa del za druge vrste objektov.

Upravni odbor združenja in izvršni odbor Zvezne gradbene zbornice sta izdelala predpise

o vsebini in izdelavi projektantskih elaboratov za gradbeno-arhitektonsko projektiranje, instalacije vodovodov in kanalizacije, strojne in električne instalacije, vrtno arhitekturo in za tehnološki proces industrijske proizvodnje. Izdelujejo tudi predpise za projektantske elaborate za gradnjo cest, mostov, hidrotehniške melioracije in ureditev vodnih tokov.

V združenju so mnenja, da zahtevajo naloge, ki jih postavlja perspektivni plan razvoja gospodarstva projektantskim organizacijam, povečanje zmogljivosti teh organizacij. Za ta namen niso potrebne kakšne velike materialne investicije, temveč je čimprej treba ustvariti ugodnejše pogoje za delo arhitektov in strokovnjakov v tej panogi. S pravilno politiko izpopolnjevanja kadrov, ureditvijo pravic za projektiranje, pravic in odgovornosti projektantov, kakor tudi z ustreznim ekono-

mskim obravnavanjem projektantskih organizacij glede na druga področja gospodarstva bi se mogli ustvariti pogoji za vsestranski razvoj projektantske službe in usposobiti organizacije, ki se bavijo s tem poslom, da izpolnijo naloge, ki jih določa perspektivni plan.

Upravni odbor združenja bo predlagal, naj se ponovno ustanovi sklad za napredek projektiranja. Sredstva tega sklada bi uporabljali za nadaljnjo tipiziranje in standardiziranje elementov v gradbeništvu in za strokovno izpopolnjevanje kadrov.

Mladinski seminarji v Bohinju

V centru za izobraževanje LIMS se je zbral včeraj v Bohinju nad 60 mladincev iz vseh krajev Slovenije, ki bodo prisostvovali desettednevnu seminarju za mlade člane delavskih svetov. Njihovi konferenci, ki pomeni obnem tudi začetek letošnje sezone republikanskih mladinskih seminarjev, so prisostvovali tudi predsednik CK Ljudske mladine Slovenije Tone Kropnik in zastopniki krajevnih organov oblasti in družbenih organizacij.

Na letošnjem prvem seminarju bodo predavanja o našem gospodarstvu in problemih proizvodnje, o nalogah organov samoupravljanja po kongresu delavskih svetov, o razdeljevanju dohodka in tarifni politik, o sistemu in metodi dela delavskih svetov, o pomenu in nalogah podjetij v komunalni skupnosti, o programu ZKJ, kakor tudi o nalogah sindikatov in organizacij Ljudske mladine. Razen tega bodo udeleženci seminarja imeli razgovor z zastopniki delavskega sveta tovarne «Litostroj» in z zastopnikom zbora proizvajalcev kranjske občine, da bi se čimbolje seznanili z delom delavskih svetov.

V tem centru, skozi katerega gre vsako leto 600 do 800 mladincev, bodo imeli 9 seminarjev. Razen seminarjev za mlade čla-

PRIPRAVE NA AVTOMOBILSKI CESTI PARAČIN—LESKOVAC

Beograd, 5. maja. V Beogradu je bila sklenjena pogodba med glavno direkcijo za gradnjo avtomobilske ceste »Bratstvo-Enotnost« od Paračina do Leskovca in CK Ljudske mladine Srbije o sodelovanju mladine iz Srbije pri letošnjih pripravah na trasi avtomobilske ceste od Paračina do Leskovca. Pripravljalna dela se bodo začela 1. julija in bodo trajala do konca oktobra.

Pogodbi bo pri letošnjih pripravah delih sodelovalo 47 delovnih brigad iz Srbije z okoli 6000 mladinci. Brigade bodo delale v treh izmenah. V prvi dveh izmenah, ki se bosta začela 1. julija in 1. avgusta, bo delala srednješkolska mladina, v tretji izmeni, ki bo trajala dva meseca — od 1. septembra do 31. oktobra, pa bo delala kmečka mladina. Za letošnja pripravljajalna dela bodo dali brigade vsi okraj iz Srbije.

Pogoji za delo in življenje mladincev pri pripravljajalnih delih bodo isti, kakor pri letošnji zvezni delovni akciji. Glavna direkcija za gradnjo avtomobilske ceste od Paračina do Leskovca je prevzela dolžnost, da preskrbi za mladince bivališča, prehrano, obleko in obutev.

V preteklih dneh je najboljše uspehe pokazala brigada »Boško Pavkovičev-Pinki«, ki je v tem času izpolnila svojo delovno nalogo z 212%, razen tega pa je imela vid

PLIN ZA POTREBE GOSPODINJSTVA IN INDUSTRIJE

Plinarna v Lendavi je doslej montirala plinske instalacije v Lendavi, Trzinu, Petišovcih, Dolani, Pincah in Dolgi vasi. Sedaj montira plinske instalacije v delu Lendavskih gorci. V Lendavi kurijo vsa podjetja in ustanove s plinom, ki je neprimerno cenejši kot drva in premog. Iz varnostnih razlogov so že montirali redukcijske postaje za Lendavo in za Pincah in znižali tako v Lendavi pritisk od 10 at-

mosfera na 3 atmosfere in v Pincah od 6 na 3 atmosfere. Razen tega so že začeli montirati redukcijske ventile v vsako zgradbo, ki ima plinsko instalacijo. S temi ventili pa znižajo pritisk od 3 atmosfere na največ do 500 mm VS. Letos ko izdelali poseben pravilnik za montažo naprav in za ekonomično izkoriščanje zemeljskega plina. Ta pravilnik je bil nujen potreben, saj doslej ni bilo nobenih prav-

ilnikov in predpisov za uporabo zemeljskega plina. Na področju lendavske plinarne imajo zasebniki 1293 navadnih štedilnikov, ki so montirani na zemeljski plin s plinskimi gorilnimi napravami, 793 navadnih peči, 186 zidanih peči, 57 kopalnih peči, 128 košev, pet plinskih rešev in dve kovaški peči. Tudi v podjetjih je montiranih vrsta štedilnikov, navadnih peči, zidanih peči, kotlov,

pekarniških in industrijskih peči. Letos bodo začeli zidati mehanično delavnico za instalacije plinskih naprav. Prav tako bodo kupili nove strožnice in nekateri druge stroje za modernizacijo mehanične delavnice. Okrajni ljudski odbor Murske Sobote je naročil pri Inštitutu za nafto in plin v Zagrebu načrte za plinovod Lendava-Murska Sobota in za stranske ocepne v razne vasi Pomurja. Načrti so sedaj izdelani ter čakajo na uresničenje te velike naloge, ki bo za Pomurje ogromno pomnila. Pred začetkom del pa bo treba vsekakor temeljito preučiti ekonomsko računico in ugotoviti, kakšne so zaloge plina. Gradnja takega plinovoda bi se po izračunih strokovnjakov obrestovala v dvajsetih letih. Načrt predvideva, da bi glavna magistrala plinovoda potekala od kompresorske postaje v Lendavi do Murske Sobotice, medtem ko bi stranska magistrala potekala skozi Mostje, Genterovce in Dobrovnik do Bogojline. Od glavne magistrala je predviden v Murski Soboti ocep do Martjanec in Tešanovec ter preko Kroga do Bakovec. Perspektivno je predviden tudi ocep od Črenšovca proti Ljutomeru in od Murske Sobotice preko Tišine do Gornje Radgone. Razumljivo je, da bo uresničenje tega načrta zahtevalo več let ter skrajne napore Okrajnega ljudskega odbora, občine Pomurja, Okrajne združbe zveze in kmetijskih združenj, vsega prebivalstva ter drugih zainteresiranih čimtelcev. Na zborih volivcev so državljanj v lendavski in drugih pomurskih občinah pokazali zanimanje in željo za uresničenje tega načrta, ki bo v veliki meri zmanjšal potrebe po drveh in premogu. M.K.

Te dni proslavlja podjetje »Slovenija sadje« desettletnico svojega obstoja. Ob tem pomembnem jubileju in pa v počastitev Priznanika dela je delovni kolektiv tega podjetja priredil retrospektivno razstavo. V slikah in gestih je bila na razstavi prikazana desettletna razvojna pot tega našega velikega podjetja. — Razstava je bila odprta v dvorani Glavne združbe zveze na Titovi cesti v vseh prazničnih dneh. Ob otvoritvi — 30. aprila — je prisotne pozdravil v imenu delovnega kolektiva direktor podjetja Franjo Filjavč, ki je v kratkem orisal uspehe kolektiva v zadnjih desetih letih. Ob jubileju je kolektivni festibal docent agronomске fakultete France Adamič, v imenu poslovne zveze LRS pa Maks Krmelj. Njunim festibalom se je pridružil tudi Franjo Novak v imenu okrajne trgovske zbornice.

Člani Počitniške zveze ob Sutjeski

Tudi Počitniška zveza Jugoslavije se pripravila na veliko proslavo borb na Sutjeski v času V. sovražne ofenzive, v času NOB.

Proslave in prireditve v počastitev teh bojev se bo udeležilo neposredno 1300 pripadnikov Zveze v različnih brigadah, ki bodo šteli po 120 ljudi. Te brigade se bodo napotile do Sutjeske oziroma do Tjentišta po poteh slavnih partizanskih brigad, bo-

disli z vlaki, deloma s avtobusi in seveda tudi peš. Brigade bodo krenile iz Banja Luke, Prijedora, Drvarja in Jajca. Nekatere skupine bodo šle na pot peš tudi iz Sarajeva čez znano Igman planino in Tjentište do Tjentišta. Slovenski udeleženci pa bodo šli, kot so povedali na Počitniški zvezi Bosne in Hercegovine, iz Sarajeva čez Kalinović do mesta proslave, na Tjentište.

Razen teh bo tekmovalo še okoli tri tisoč članov v organiziranih skupinah, in sicer pod pokroviteljstvom tovariša Aleksandra Rankovića, predsednika Zveze borcev Jugoslavije. Tekmovali bodo v orientacijskem teku, mnogoboju, šahu, streljanju, odbojki itd. Vse to bo neposredno na Tjentištu. Razen tega bodo tekmovala skupine še v posebnem nagradnem tekmuovanju z odgovori na najrazličnejša vprašanja s področja narodno-osvobodilne borbe in naše notranje politike. Najboljše ekipe bodo nagrajene.

Priprave Počitniške zveze Bosne in Hercegovine gredo h koncu. Do Titovega rojstnega dne, 25. maja, bodo že formalizirali vse te brigade in izvedli že tudi vrsto tekmovanj v posameznih okrajih.

Po Jugoslaviji...

DECEK RESIL ŽENSKO IZ REKE

Na reki Resavi pri vasi Medvedje je brv, ki služi za prehod mamicohodnih. Nedavno pa se je s tega vračala Marija Mijalović, ki je zdržala z brvi in se znašla v narasli reki. Petnajstletni Slavko Prvulović je to opazil in je brez pomišljanja skočil v vodo ter s skravnimi naporji izvlekel ženo iz vode. Tako jo je s svojim junaštvom rešil gotove smrti.

ZADNJIH TRESH LETIH JE PODJETJE »TIKVEŠ« UDELEŽILO NEPOSREDNO 1300 PRIPADNIKOV ZVEZE V RAZLIČNIH BRIGADAH, KI BODO ŠTELE PO 120 LJUDI. TE BRIGADE SE BODO NAPOTILE DO SUTJESKE OZIROMA DO TJENTIŠTA PO POTEH SLAVNIH PARTIZANSKIH BRIGAD, BO-

disli z vlaki, deloma s avtobusi in seveda tudi peš. Brigade bodo krenile iz Banja Luke, Prijedora, Drvarja in Jajca. Nekatere skupine bodo šle na pot peš tudi iz Sarajeva čez znano Igman planino in Tjentište do Tjentišta. Slovenski udeleženci pa bodo šli, kot so povedali na Počitniški zvezi Bosne in Hercegovine, iz Sarajeva čez Kalinović do mesta proslave, na Tjentište.

VRBENSKA REKA SPREMENILA TOK

Te dni so bila dokončana dela pri regulaciji in izgradnji novega korita Vrbenske reke v zahodni Makedoniji. Njene vode se bodo sedaj izlivala v Egejsko in ne v Jadransko morje. Reka se bo izlivala v Mavrovsko jezero, ne pa v Radiko in Črni Drim. S tem posegom bo povečana zmogljivost vod, ki polnijo Mavrovsko jezero in zagarantirajo nemoten dotok pogonskih sil za mavrovske hidrocentrale. Na svoji poti od Koraba do Mav-

Sarajevski mali mozaik

Te dni so odprli nov zimski plavalni bazen v starem Gazi Izabegovem kopalšču v Sarajevu. Bazen je dolg 16 in širok 5 metrov. Notranji bazen je obložen z medrim polivinilom. Z-

Priprave Počitniške zveze Bosne in Hercegovine gredo h koncu.

Do Titovega rojstnega dne, 25. maja, bodo že formalizirali vse te brigade in izvedli že tudi vrsto tekmovanj v posameznih okrajih.

Tako se namerava tudi Počitniška zveza oddolžiti spomenu padlih v teški V. sovražni ofenzivi 1943. leta in hkrati manifestirati privrženost mladega rodu pridobitvam narodnoosvobodilne vojne in socialistične revolucije.

NOV METEOROLOŠKI OBSERVATORIJ NA SLJEMENU

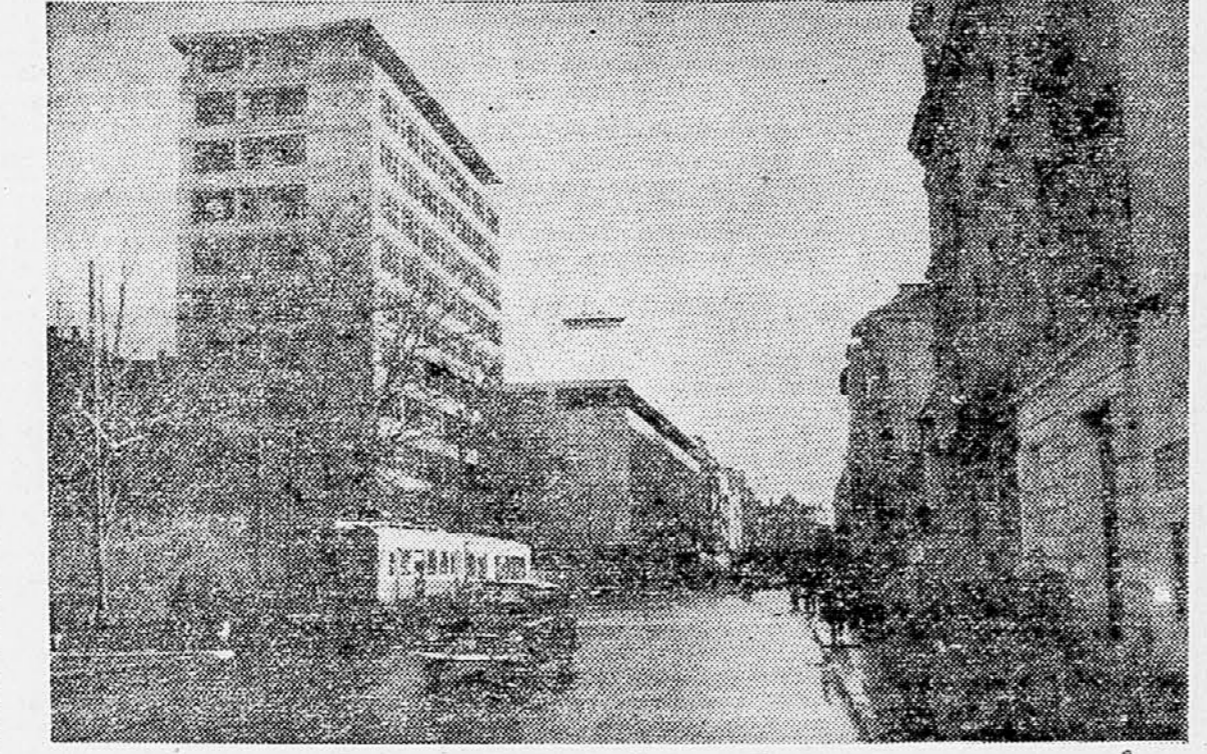
Na čast geofizičnega leta bodo začeli na Sljemenu pri Zagrebu graditi sodoben meteorološki observatorij, in sicer bo stala ta meteorološka postaja na Puntarski, kjer znaša nadmorska višina nad 1000 m. Najprej bodo postavili montažno stavbo, ki jo bo zgradilo podjetje »Jugomont« iz Zagreba. Poleg nje bodo postavili še 20 metriki in meteorološki stolp, oziroma piramido, v kateri bodo meteorološki instrumenti. Ko bodo gotovi ti objekti, bodo zgradili glavni observatorij in instrumentarij za fiziko atmosfere. V novozgrajenem observatoriju bodo poleg opazovanja in merjenja atmosferskih razmer merili tudi radacijo sonca.

ZDRAVSTVENA ZAŠČITA TURISTOV V OPATIJI

Na tisoče domačih in tujih turistov bo letošnja sezona preživljala svoj dopust ob kvarnerski obali. Da bodo ti lahko v vsakem primeru deležni zdravniške pomoči, je Dom za ljudsko zdravstvo opatijske občine sklenil, da bo na zdravstveni postaji v Opatiji ter ambulantni lovarske bolnišnice od 1. maja dalje uvedena neprekinjena zdravniška dežurna služba. S tem ukrepom so seznanili vsa gostinska podjetja, ki so dolžna, da o tem obvestijo tudi svoje goste. Dom zdravstva je tudi poskrbel, da bodo vsi hoteli na tem področju imeli ročne lekarnarje za prvo pomoč.

SREDIŠČE ZA POTROŠNJO RIB

Ob letošnji II. mednarodni razstavi ribištva v Zagrebu so pričeli delovati tudi Propagandni center za potrošnjo rib. Center naj bi kasneje obiskoval tovarniška središča po državi, kjer bi se vključili v druge razstave. Na primer Beograjski sejem, Gospodarsko razstavišče itd. Center bo imel tudi svojo prodajalno rib in ribjo restavracijo. Vsa obiskovalca si bo lahko ogledal, lahko posamezne vrste rib čisto, pripravljajo, kuhajo ali pečejo, potem jih bo lahko naročil v restavraciji. Ribe bi šle bolj v promet, ko bi jih gospodinjice znale pripravljati na več načinov in če bi predlagali posamezne dele rib, kot glavo, posušeno meso brez kosti itd. Za vse to bo skrbel ta center, pomembno vprašanje pa bo tudi večji vlov in znižanje cen ribam.

Sarajevo — Novi nebotičnik na Titovi cesti

rovskega jezera bo Vrbenska reka izkoriščena za obrod Vrbenske (ki je eden izmed sistemov Mavrovskega hidrokombinata) centrale, ki bo verjetno pričela poskusno obratovati že v začetku prihodnjega leta.

Če ne opozorilo ga malinovih nasadov!

Skoraj v vseh malinovih nasadih se je močno razširila MALINOVA MUSICA, ki povzroča nevarno SUŠICO MALIN. Da bi preprečili škodo, ki jo ta škodljivca povzroča na malinah, nujno pripravljamo gojiteljem malin, da čimprej poškodovane malinike z mešanico pol odstotka LINDAN OLJA in en odstotka PANTAKANA. — Poškodovani je treba predvsem prizemne dele malin, posebno pa še temeljito vse površino zemlje v maliniku, ker malinova musica prezimi v zemlji. Za škropljenje porabimo na hektar okoli 2000 litrov škropliva. Še boljši učinek dosežemo, če mešanici LINDANA in PANTAKANA dodamo še en odstotek BAKRENEGA APNA za vsa 0,3 odstotka DITANA.

Nameste škropljenja lahko zemljo v maliniku tudi temeljito prašimo z LINDANOM ali PANTAKANOM V PRAHU. Še bolje pa je mešanico PRAHU LINDANA in PANTAKANA v razmerju 1:1. Na hektar računamo s prahu 20 do 25 kilogramov prahu LINDANA ali PANTAKANA.

Če po škropljenju ali prašenju močno dežuje, je treba škropljenje ali prašenje ponoviti. Gojitelji malin! Sedaj je najprimernejši čas za učinkovito zatiranje malinove mušice, pozneje je borba proti njej mnogo težavnejša; zato ne zamudite prilike in čimprej izvršite škropljenje oziroma prašenje malinjakov.

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Novi nebotičnik na Titovi cesti v Sarajevu je najvišji v svoji državi. Ta novost bo prinesla številni turisti v Sarajevo. Zgradnja je bila izvedena v rekordnem času. Načrtovanje je bilo dokončano že leta 1952. Zgradnja je bila izvedena v rekordnem času. Načrtovanje je bilo dokončano že leta 1952. Zgradnja je bila izvedena v rekordnem času. Načrtovanje je bilo dokončano že leta 1952.

Sinemascope v Mežici, Črni in Zetjuvu

Delavski svet mežičkih rudnikov svinca kaže za kulturne in športne potrebe prebivalstva mnogo razumevanja. Organizacijam in društvom so pred dnevi namenili iz svojega sklada skupne potrošnje pol milijon din, ki ga bodo porabili za opremo kinodvoran v Mežici, Črni in Zetjuvu s projekcijami v cinema-tehniko.

Članje najmlajših bračev in njihovih pisateljev je bilo prejšnjim letom. V prepolti dvorani mladih poslušalcev so v dvorani Ljudske univerze v sarajevski knjižnici brali svoja najnovejša dela književnik Ahmet Hromadžić, Stvan Bulajić in Dragan Kuladžić. Člani Pionirskega gledališča pa so s kratkimi baletnimi točkami ponazarjali prebrane pesmi in povesti. A. R.

K Tednu jugoslovanskega Rdečega križa

(OD 4. DO 10. MAJA)

V svojem znamenitem govoru na VII. kongresu ZKJ je tovariš Tito omenil RK med prvimi množičnimi družbenimi organizacijami, včlanjenimi v Socialistični zvezi delovnega ljudstva. Saj je res JRK s svojimi 1.411.000 člani in 1.180.000 podmladkarij številno največja zveza v Jugoslaviji. Osnovna naloga RK je vzdrževanje in organiziranje delovnega ljudstva, ki je v zadnjih desetih letih doseglo velike uspehe. Danes se ljudje na vsi kakor v mestu zavedajo važnosti krvodajalstva in s primernim prijemom jih na težko pridobiti za sodelovanje pri tej akciji.

oskrbuje in organizira RK, pripadajoča zdravju naših otrok, ki boljšim uspehom v šoli in sotoj velikega pomena v splošnem prizadevanju, da se pripravimo novemu rodu boljše bodočnosti. Krvodajalstvo oziroma propagandna za male asanacije na vsi in aktivni, je razna iz dejavnosti, ki je dosegla lepe rezultate. Danes se ljudje na vsi kakor v mestu zavedajo važnosti krvodajalstva in s primernim prijemom jih na težko pridobiti za sodelovanje pri tej akciji.

svojega terena. Če pravimo propagandno-delovni značaj, pravimo s tem, da se morajo akcije v Tednu RK ne samo nadaljevati z večjo intenzivnostjo, marveč tudi širiti in poglobiti z večjo vnamo in prizadevanostjo. Kakor vedno, je tudi leto v Tednu RK en dan posvečen Podmladku in njegovemu delovanju. Ta dan je 8. maj, rojstni dan velikega Svicarja Henrija Dunanta, ustanovitelja RK. Trava je, da se mladina, včlanjena v Podmladku, spominja človeka, ki ga je pri njegovem delu vodila ljubezen do sočlovka, humanitarna misel pomagati trpečim. 8. maj je obenem mednarodni dan svetovne organizacije Rdečega Križa.

Večkrat se je že naštevajo vrste dejavnosti RK. To so velike in različne, vedno večje in vedno številnejše, kajti z doseženimi uspehi rastejo nove pobude in nova stremeljenja.

vele in različne, vedno večje in vedno številnejše, kajti z doseženimi uspehi rastejo nove pobude in nova stremeljenja.

To osnovno načelo RK se je širilo in dopolnjevalo in vsaka nacionalna organizacija RK ima svoj poseben značaj in poudarek. Podmladkarje je treba seznaniti z nalogami in cilji našega RK in jih uvajati v dejavnost, ki jo bodo pozneje imeli kot odrasli člani RK in ki bi se na kratko takole označile: gojiti ne čut karitativnosti, pač pa humanitarost, ljubezen do človeka, ki vodi k ljubezni do domovine in do človeštva sploh; voditi borbo proti vsakemu zlu; bolezni, zaostalosti in proti največjemu zlu — proti vojni; delati z vsemi močmi za mir in sožitje med narodi. V Tednu mora biti vse to Podmladkarjem še bolj živo pred očmi, da se bodo še z večjo vnamo lotili izvrševanja akcij RK, pri katerih sodelujejo.

Teško je povedati, katera od velikih akcij RK je najbolj koristna za dvig našega ljudstva in za njegovo blaginjo. Zdravstvena prosveta, kateri posveča RK vsa pažnja, je po zaslugi tega oporja pravkar v marsikje mnogo pomagala pri zatiranju zaostalosti. S tem je RK močna opora zdravstvenim delavcem, ki vedo ceniti njegovo iniciativa in napore.

Mlečne in šolske kuhinje za šolsko mladino, ki jih deloma

proti največjemu zlu — proti vojni; delati z vsemi močmi za mir in sožitje med narodi. V Tednu mora biti vse to Podmladkarjem še bolj živo pred očmi, da se bodo še z večjo vnamo lotili izvrševanja akcij RK, pri katerih sodelujejo.

Teško je povedati, katera od velikih akcij RK je najbolj koristna za dvig našega ljudstva in za njegovo blaginjo. Zdravstvena prosveta, kateri posveča RK vsa pažnja, je po zaslugi tega oporja pravkar v marsikje mnogo pomagala pri zatiranju zaostalosti. S tem je RK močna opora zdravstvenim delavcem, ki vedo ceniti njegovo iniciativa in napore.

Mlečne in šolske kuhinje za šolsko mladino, ki jih deloma

proti največjemu zlu — proti vojni; delati z vsemi močmi za mir in sožitje med narodi. V Tednu mora biti vse to Podmladkarjem še bolj živo pred očmi, da se bodo še z večjo vnamo lotili izvrševanja akcij RK, pri katerih sodelujejo.

Komisija za sprejem in odpoveč delovnih razmerij SGP »GRADNJE«, Maribor, Kettejeva 15, razpisuje mesto 2 GRADBENIH TEHNIKOV

Pogoji: končana gradbena srednja šola s prakso, zaželeno pooblastilo za odgovornega vodjo gradbenih del za visokogradnje. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Ponudbe s kratkim opisom o dosedanjih zaposlitvah pošljite do 15. maja 1958 upravi SGP »Gradnje« — Maribor, Kettejeva šte. 15, 2628-R

Obisk v Apatinu najvišjem ribolovnem centru v naši državi

Donava s svojimi številnimi rokavci in mrtvicami, je brez dvoma na ribah najbogatejša reka v naši državi. Posebno bogata predel je med Somborom in Osijekom, ki ga upravlja ribolovni center Apatin. Ribolovno področje centra se razteza od madžarske meje do izliva Drave v Donavo z desno in levo obalo ter vsemi poplavinmi površinami. Samo struga Donave ima dolžino okrog 83 km. Stalno poljavljeno zemljišče s površino 951.571 kg ali nad 100 vagonov rib (letni športni in gospodarski ulov je lani znašal v vsej Sloveniji 95.971 kg kvalitetne ribje moke in 5518 kg ribjega olja. Za te proizvode so porabili nad 490.000 kg belih rib. Analiza ribje moke iz te tovarne je pokazala odlično kakovost in je veliko boljše od uvožene. Uporabljajo jo z dodajanjem nekaterih primesti za damo perutnini in svinjerji; živinoreji, ribje olje pa v usnjarski industriji. Podjetje, ki ga upravlja delavski svet sestavljen iz ribičev strokovnjakov in ribičev, ima lepo število motornih in drugih ribiških čolnov. Te izdelujejo sami. Tudi vse ostale ribiške proizvode, predvsem velike in male mreže za lov rib izdelujejo v lastnih delavnicah. Ribolovni center Apatin ne goji rib. To tudi ni potrebno, saj jih ima v svojih odprtih vodah več kot dovolj. Med najkvalitetnejše spada poleg kečig tudi smuč, ki mu nekateri tudi pravi »donavska postrva«. Zaradi tega je za donavske smuče veliko zanimanje pri nas doma in v inozemstvu. Ta lepa riba iz rodu ostrižev zraste do 1 metra dolžine in do 10 kg teže. Njeno meso je lepo, belo in skoro brez kosti. Z razliko od drugih rib odloga matica ikre v gnezda. Letos je podjetje prvič umetno drstilo smuče v posebnem naravnem ribniku, v katerega je že preje namestili iz mahu razrejena umetna gnezda. Uspeh je bil zelo dober. Ker so tudi pri nas v Sloveniji dani pogoji za razvoj te ribe, je Ribiška zveza Slovenije nabavila v Apatinu 10 smučjih gnezd z nad 1 milijon ikrami, ki jih je polkzusno vložila deloma v spodnji del Krke, Ljubljano in v Blejsko jezero, ribolovno društvo Maribor pa v zajezitvena jezera Drave. Neč. j. gnezd so vložili v ribnike, kjer bodo pod stalno kontrolo vzgojili smuče do mladice, nato pa vložili v odprte vode. Če bo polkus uspel, bodo v prihodnje vložili še več teh kvaliteta rib. V. P.

Kadar sta vreme in voda ugodna, ulove dvodnevo tudi do 30.000 kg rib, ki jih podjetje deloma prodaja po zelo ugodnih cenah za ljudsko prehrano, nekaj jih izvažajo, nekaj pa predelajo v posebni tovarni v ribjo moko in ribje olje. Sveže ribe pošiljajo v različne kraje v naši državi (tudi v Ljubljano, zlasti škuče) in v inozemstvo. Samo lansko leto so vlovili apatinskih ribič 951.571 kg ali nad 100 vagonov rib (letni športni in gospodarski ulov je lani znašal v vsej Sloveniji 95.971 kg kvalitetne ribje moke in 5518 kg ribjega olja. Za te proizvode so porabili nad 490.000 kg belih rib. Analiza ribje moke iz te tovarne je pokazala odlično kakovost in je veliko boljše od uvožene. Uporabljajo jo z dodajanjem nekaterih primesti za damo perutnini in svinjerji; živinoreji, ribje olje pa v usnjarski industriji. Podjetje, ki ga upravlja delavski svet sestavljen iz ribičev strokovnjakov in ribičev, ima lepo število motornih in drugih ribiških čolnov. Te izdelujejo sami. Tudi vse ostale ribiške proizvode, predvsem velike in male mreže za lov rib izdelujejo v lastnih delavnicah. Ribolovni center Apatin ne goji rib. To tudi ni potrebno, saj jih ima v svojih odprtih vodah več kot dovolj. Med najkvalitetnejše spada poleg kečig tudi smuč, ki mu nekateri tudi pravi »donavska postrva«. Zaradi tega je za donavske smuče veliko zanimanje pri nas doma in v inozemstvu. Ta lepa riba iz rodu ostrižev zraste do 1 metra dolžine in do 10 kg teže. Njeno meso je lepo, belo in skoro brez kosti. Z razliko od drugih rib odloga matica ikre v gnezda. Letos je podjetje prvič umetno drstilo smuče v posebnem naravnem ribniku, v katerega je že preje namestili iz mahu razrejena umetna gnezda. Uspeh je bil zelo dober. Ker so tudi pri nas v Sloveniji dani pogoji za razvoj te ribe, je Ribiška zveza Slovenije nabavila v Apatinu 10 smučjih gnezd z nad 1 milijon ikrami, ki jih je polkzusno vložila deloma v spodnji del Krke, Ljubljano in v Blejsko jezero, ribolovno društvo Maribor pa v zajezitvena jezera Drave. Neč. j. gnezd so vložili v ribnike, kjer bodo pod stalno kontrolo vzgojili smuče do mladice, nato pa vložili v odprte vode. Če bo polkus uspel, bodo v prihodnje vložili še več teh kvaliteta rib. V. P.

Baletni večer v mariborski Operi

Mariborska Opera je priredila baletni večer v koreografiji Maksa Kirbosa kot gosta. Uprizorili so balet »Ikarus« — originalno koreografijo Maksa Kirbosa na spremeljavo tolkal in posebej tubafona, »Peer Gynt« na Griegov glasbo iz istoimenske suite in četrti de- jenje Hrističeve »Ohridske legende«. Dirigent je bil Komar, inscenator in kostumograf He- gedušičeva. Kirbos se je to pot vrnil v Maribor, kjer je vodil balet med sezonami 1947 in 1954, kot gost. Uspešni večer je brez dvoma kazal posebnosti njego- vega okusa in koreografije ter dela s posamezniki, tako da je

prijeto spominjal na nekdanje dosežke mariborskega baleta.

»Ikarus« je v osnovi origi- nalno Kirbosovo delo in se sta-

BOGDAN KRŠIČ: SAICA

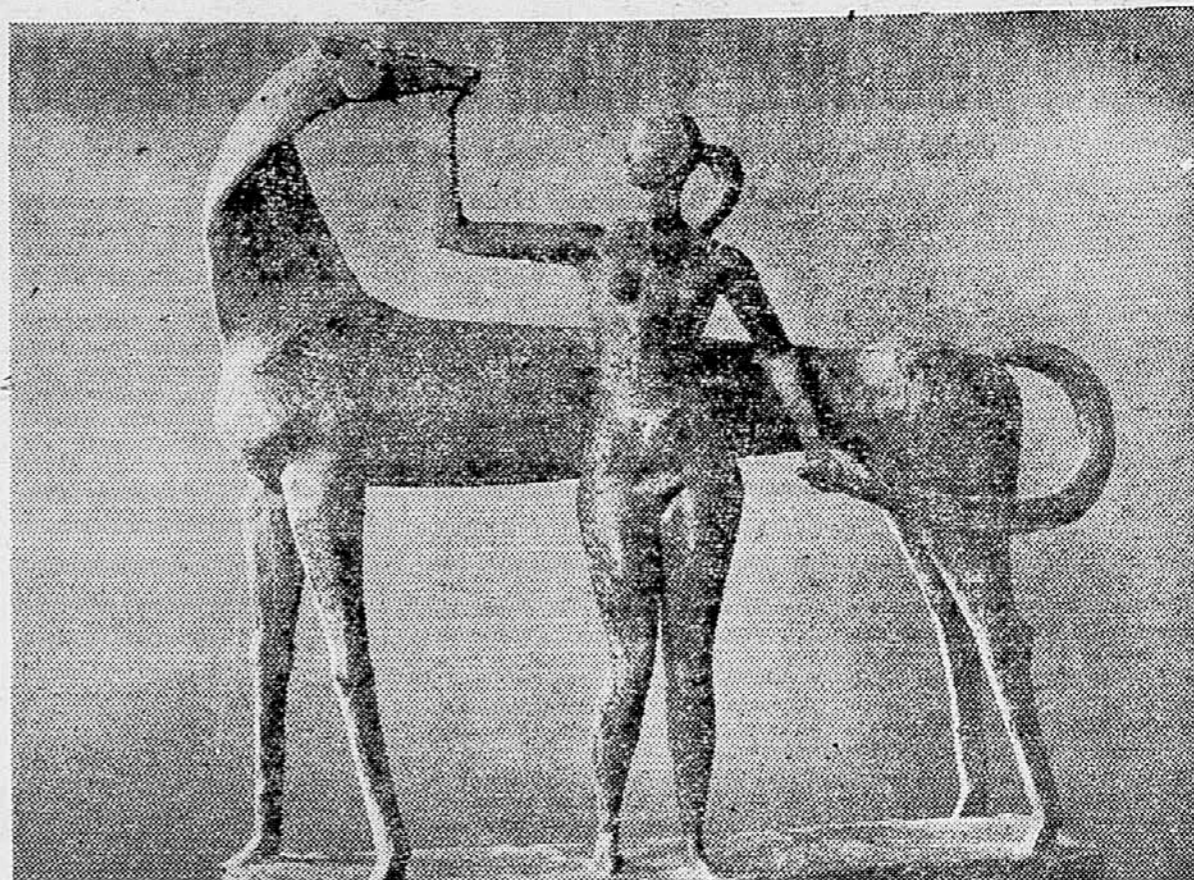
nasprotje med preprostim, po- štenim življenjem doma ter med »svetom«, ki ga v baletu pred- stavlja predvsem »zapeljivka« s svojim spremstvom. Kot »va- ba sveta« prevladuje torej zape- ljivo erotično razkošje, pohlep po moči je komajda nakazan, želja po bogastvu je simbolizi- rana z učinkovitimi zlatimi ma- skami. Ibsena moramo ob tem baletu temeljito pozabiti, delno tudi Griega, kajti od njegove glasbe je ohranjeno le neko osnovno razpoloženje, nikakor pa ne njena dramatska veljava. Peer je bil Likavec, Solveig Mi- lerjeva, zapeljivka Likavčeva, zapeljivec Verdnik, v vlogah spremeljivalk so nastopile Kne- žičeva, Veverjeva, Belinova, Fižolinova, Verdnikova, Kal- herjeva in Klančnikova, »demon- ne« je odplesal baletni zbor. Lepi posamezni momenti in ne- katere izrazitejše postavbe so — po čisto baletnih pojmih — da- jali predstavni neko pomemb- nost. »Demonski zapeljivci« so zaživeli v preprosti, a učinko- viti inscenaciji za balet primer- nega ozadja. Kakor v »Ikarusu« je tudi v »Peer Gyntu« h konč- nemu učinku pripomogla har- monija kostumov ne številnih, pa dobro izbranih in ugašeni- barv. Posebno dobra in smisel- na je bila tudi razsvetljava. So- listi so bili dobri — in vendar se ta balet skorajda ne bi smel imenovati Peer Gynt, ker zdru- žujemo s tem imenom čisto do- ločeno predstav. Občinstvo, ki ga spominja na Ibsena očitno ni- so mogli, je prav dobro spre- jelo.

Vse četrti dejanje »Ohridske legende« je bilo polno tempera-

menta, ki je ponekod močno presegal prvotno uprizoritev v Mariboru. Preproste, lepo uga- šene zamolke barve kostumov so harmonično sodelovale pri celotnem vtisu. Biljana je bila Lavračeva, Marko Likavec (imel je nekaj izrazitih trenutkov), Markov prijatelj B. Hanžič, bobnar Verdnik, ciganke so od- plesale Likavčeva, Millerjeva in Klančnikova, pantomimičnega Biljaninega očeta in mater sta predstavljala Bohinec in Velja- kova. Tudi to predstavo je ob- činstvo dobro sprejelo.

Prav gotovo Kirbosov svoje- vrstni način obvladovanja režijs- kih in koreografskih proble- mov ni mogel po nekaj letih odsotnosti popolnoma prodreti. Vendar je njegov način izvedbe vzbudil simpatijo občinstva ter nekaterim njegovim nekdanjim učencem brez dvoma pripomo- gel k sprostitvi in izrazitosti.

Branko Rudolf

VEKOSLAV BOMBAC, AMACONKA, 1955

Ustvarjalne pobude

Seđmi kongres Zveze komu- nistov Jugoslavije je posredo- val v referatih, razpravi, reso- luciji o prihodnjih nalogah in v novem programu ZKJ bogate smernice, ideje in pobude iz te- kušnje doseganje prakse, kakor tudi iz ustvarjalne teo- retične marksistično-leninistič- ne znanstvene misli, ki bodo služile kot napotilo za nadaljn- je delo pri graditvi socialis- tične družbe tudi v prostoti.

Tehten prispevek k še uspeš- nejšim prizadevanjem na tem področju družbene dejavnosti je dala tudi razprava v kon- gresni komisiji za ideološko- politična in organizacijska vprašanja, ki je poleg drugega obravnavala razne probleme izobraževanja in vzgoje mladi- ne ter povezanost tega dela s celotnim družbenim dogaja- njem. Ker nas čakajo pri iz- vajanju šolske reforme še ve- like in odgovorne naloge, bo kongresno gradivo s pridom koristilo razčiščevanju zamo- tanih problemov, ki se pri tem pojavljajo. Boj za uresničenje idej, ki so tako globoko in pre- priljivo obravnavane v progra- mu ZKJ, razkuje ne le komu- nistom, temveč vsem socialis- tičnim družbenim činiteljem, da še bolj organizirano in ves- transko sodelujejo pri obliko- vanju socialistične zavesti lju- di, predvsem pa mlade genera- cije. Pri tem ne gre zgolj za to, da bi premagali konservati- vne in protisocialistične vplive, temveč tudi, da bi utrje- vali subjektivni faktor v našem družbenem razvoju. V ta boj pa mora biti v polni meri vključena tudi organizirana družbena dejavnost, ki jo iz- vajamo v šolah in drugih usta- novah za vzgojo in izobraževa- nje državljanov. V tem je pravzaprav osnovni smisel re- forme šolstva, ki jo — kot je pokazala razprava — pogosto še pojmujejo bolj kot pro- blem, ki zadeva le ljudi v šol- stvu, in ne kot nalogo vse družbe. Razprava je opozorila tudi, da ne gre pri reformi samo za organizacijska in pe- dagoška vprašanja, didaktične metode, učne načrte in progra- me, temveč za globoko idejno prilagojevanje šole novi druž- beni ekonomski stvarnosti in novim vzgojnim ciljem.

Tovariša Tito in Ranković sta v svojih referatih govorila tudi o pomenu socialistične vzgoje mladega rodu. Ustvari- tev šolske reforme predstavlja eno izmed takšnih konkretnih nalog. Vloga Zveze komu- nistov in drugih družbeno-političnih organizacij se bo uve- ljavila v ideološko-političnem vplivu ter pomoči prosvetnim delavcem in vsem tistim državljanom, ki sodelujejo v or- ganah družbenega upravljanja na prosvetnem področju.

Vse te odgovorne naloge na- rekujejo, da je treba posvetiti več pozornosti tudi sestavi in delu šolskih odborov in drugih družbenih organov na tem področju. Organizacije Zveze komunistov bodo lahko ne- dvomno še bolj aktivno kot doslej sodelovale pri obravna- vanju življenja v naših šolah in drugih problemov pri vzgoji mladine. Zato lahko pričaku- jemo, da bo seznanjanje s tem problemi pripomoglo prav tako k večjemu razumevanju za materialne potrebe naših šol in vplivalo na politiko lju- dskih odborov v komunah.

Resolucija obvezuje Zvezo komunistov, da bo skrbela tudi za sistematično strokovno in ideološko vzgojo prosvetnih delavcev. Pri idejnem obliko- vanju in marksističnem izo- braževanju učnega kadra bodo morale še bolj kot doslej so- delovati tudi strokovne organi- zacije prosvetnih delavcev, in sicer kot pobudniki pri proučevanju idejnih in strokovnih problemov pedagoškega dela in iskanju novih poti in procesov preobrazbe našega šolstva.

Misli, ki jih je izrazil kon- gres o družbeni vlogi in demo- kratičnem razvoju šolstva, po- novno potrjujejo, da bomo na- še naloge v šolstvu pravilno pojmovali, če bodo temeljile na tistih družbenih in idejnih osnovah, ki jih glede vzgojnih ciljev v socialistični družbi in vloga osebnosti v socializmu vsebuje program Zveze komu- nistov Jugoslavije. B. L.

rogrske pripovedke samo doti- ka. Ta balet je prej »pripoved- ka o prvem letalcu«. Dedalus je bil B. Hanžič, v maski in gi- bih dober, Ikarus Likavec, »ljudstvo« pa je predstavljali ženski baletni zbor. Najlepše v uprizoritvi je dal Likavec ob koncu, po padcu, ko skozi gibe smrtne ranjenega Ikarusa res odseva nekaj podobnega želji po soncu in svobodi, ki je bistvo poetičnega grškega mita. Mari- borski balet je izvedel to delo drugič v Sloveniji in Maribor je tako po dolgem času spet vi- del originalno slovensko balet- no delo.

Motiv Peer Gynta je v baletu seveda zelo poenostavljen kot

PRIZNANJE KREFTOVI »VELIKI PUNTARIJI«

Primer, ko neko delo iz slo- venske literature doživi v so- razmernem kratkem času dve iz- daji, je redek, zato ga je treba s tem večjim zadoščenjem vpi- sati v našo kulturno kroniko. Tega nedvomnega priznanja je

in spodobne opreme posebno vrednost predgovor iz peresa dramaturga Dušana Moravca. Pisec je markantno prikazal dramatski razvoj in današnji pomen Bratka Krefta kot ene najsamoniklejših ustvarjalnih

JOZE CIUHA: PECALBARICE, 1958

deležna dr. Bratka Krefta »Ve- lika puntarija«, ki jo je pred tremi leti izdala beogradska za- ložba »Prosveta« v prevodu dr. Milana Rakočevića. To delo je imelo tak uspeh, da je nedavno izšlo v drugi izdaji. Uspeh je tem večji, če se spomnimo, ka- kolo malo bralcev imajo pri nas knjižne izdaje dramatskih del. Tudi izvrstnik te »dramske kro- nike«, ki je imela ob vsaki upri- zoritvi na odru velik uspeh, za- ostaja za uspehom srbskega teksta.

Beogradski izdaji »Velike pun- tarije« (»Velika buna«) daje mi- mo vestno prevedenega besedila

osebnosti v slovenski dramati- ki. Tako je vsaj v širokih obri- slih obdelan dramatski avtor, ki je že dolgo vreden izbrpnejše študije in literarno-kritičnega vrednotenja.

V zvezi s tem razveseljivim uspehom dr. Kreftove drame bode omenjeno, da tudi njegovo pripovedno delo počasi prodira k drugemu narodom. Tako je po hrvaški izdaji Kreftove povesti »Kalvarije za vasjo«, ki jo je nastaneno in z občutkom za nje lokalno barvo prevedel Vilko Ivanuš, izšel v Petrovču slova- ški prevod te Kreftove proze (Kalvarija za dedinco). Preva-

jalec Michal Filip je s sodelo- vanjem lektorja za slovaški je- zik na ljubljanski univerzi prof. Viktorja Smoleja lepo opravil svojo nalogo in dal slovaški manjšini v Jugoslaviji knjigo, ki utegne imeti mnogo bralcev in biti nov del duhovnega mo- stu med Slovenci in Slovaki. Prof. Filip je svoj prevod ope- ril s krajšo spremno besedo o Bratku Kreftu, v katerem upravi- čeno vidi »največjega sloven- skega dramatika po Ivanu Can- karju«. Slovaški pisec prikazuje v najširših obrih Kreftov raz- voj in današnji pomen njegove- ga dela. Slovaški prevod »Kal- varije za vasjo« je izdal v na- kladi 1500 izvodov založniško podjetje »Kultura« v Petrovču. B.

BOGDAN KRŠIČ: VDOVA

JUGOSLOVANI V »GIORNALE DEI POETI«

Leta 1948 je bilo v Italiji ustanovljeno Mednarodno združenje za poezijo (Associa- zione Internazionale di Poesia) in tako slavi letos desetletni- co obstoja. To združenje je or- ganiziralo med drugim prvi mednarodni kongres poezije v Benetkah in razne druge se- stanke pesnikov v narodnem in mednarodnem merilu, pred petimi leti pa je začelo izdajati svoje glasilo »Il Giornale dei Poeti«. Ta list izhaja v Rimu in prinaša v svojih stolpcih član- ke o poeziji, študije o posa- karnih pomembnih italijanskih in tujih pesnikih, značilne pe- smi iz njihovih novih zbirk itd. Posebno pozornost pa je vred- na njegova stalna rubrika z naslovom Panorama; ta prina- ša v vsaki številki večji izbor sodobne poezije iz katke tuje literature.

Najnovejša številka tega za- nimivega lista, ki tudi v da- našnji dobi tehnike in utilitari- zma postavlja v ospredje tako subtilno umetnost, kakor je poezija, je priobčila na dveh straneh »Panorama di poesia jugoslava contemporanea«. Ta

izbor je priredil Osvaldo Ram- mous in opremil posamezne prevode s kratkimi biografski- mi in bibliografskimi opomba- mi. V uvodu poudarja svoje stališče, da tvorijo današnje, po tradiciji in posebnosti različne književnosti Jugosla- vije enotno in čisto določeno literaturo v okviru sodobne evropske literature. Nato pravi: »Kakor v sleherni književ- nosti, obstoji tudi tu razlika predvsem med starejšimi pi- satelji in pisatelji nove genera- cije. Razlika bolj v stilu ka- kor po vsebini. Tudi v Jugosla- viji, kakor v vsaki drugi deželi, iščejo mladi nova pota. Pri tem kažejo nemir, ki se čisto razodeva v komaj nazna- čenih poskusih, vendar pa že ti osnutki kažejo možnost bodo- čega trdnjega uveljavljanja. V nekaterih primerih je ta trd- nost že dosežena.« O izboru pravi prevajalec, da seveda ni antologijski, ker to ne more biti, upošteval pa je razne pe- sniške smeri v današnji Jugosla- viji.

Zastopani so tile pesniki (številka v oklepaju pomeni

število pesmi)? Ivo Andrić (2), Miroslav Krlježa (2), Desanka Maksimović (1), Alojz Gradnik (1), Miloš Crnjanski (1), Gustav Krklec (1), Danko Angelinović (2), Dragutin Tadijanović (1), Aleksandar Vučo (1), Vladan Desnica (2), Grigor Vitez (1), Matej Bor (1), Marin Franiče- vić (1), Mile Klopčič (1), Do- briša Cesarić (1), Miodrag Pavlović (1), Risto Tošović (1), Vesna Parun (1), Juraj Ka- štelan (1) in Marko Ristić (2).

Prevodi so v glavnem lepi in ves izbor bo za trdno napravil dober vtis na italijanskega bra- ca. Kritično pa bi mogli marsikaj pripomniti. Gotovo so bili Osvaldu Rammousu srbsko- hrvaški verzi bližji od sloven- skih. Slovenska poezija je pre- malo zastopana in izbrani pri- meri (zlasti pri Gradniku in Klopčiču) niso najboljše. Ma- kedonska poezija je v tej re- prezentanci jugoslovanske liri- ke sploh izostala. Kljub vsemu pa je to prikupen pojav, ki po- maga zblíževati sosedne narode. B. B.

Mednarodni uspeh našega režiserja

Po velikem uspehu ljubljans- ke uprizoritve Prokofjeva opere »Zaljubljen v tri oran- že« na Holandskem festivalu in v Parizu leta 1956, je v Evropi močno naraslo zani- manje za to duhovito delo Prokofjeva. Zato je v tej se- zoni isto delo vstrelilo v svoj spored tudi Državna Opera v Dresdenu, Teatro Fenice iz Benetk pa je povabil na gos- tovanje s isto uprizoritvijo ansambel naše Opere, ki bo odšel v Benetke v prvi polo- vici meseca maja. To bo hkrati proo pomembno gostovanje naše Opere v Italiji.

Dresdenska Opera pa je za pripravo svoje uprizoritve »Oranž« povabila prav našega režiserja Hinka Leskovška, saj je s svojim delom bistveno prispeval že k uspehu ljub- ljanske uprizoritve. Leskov- škova režija je tudi v Dres- denu bila odkritje in je tudi dresdenska uprizoritev dose- gla ogromen uspeh. Pri ne- davni premieri so pevci in režiser šli blizu tridesetkrat pred zastor, kritika pa je za- pisala prave slavospeve. Tako je list »Union« zapisal: »S pritegnitvijo jugoslovanskega režiserja Hinka Leskovška smo pridobili poznaveca Proko- fjeva mednarodnega formata... Dresdenska Opera si je s Pro- kofjevimi pridobila kabinetno delo, ki ji bo odprlo mnogo gostovalnih možnosti... To je končno zasluga res glasbene režije Hinka Leskovška, nje- govoga dela s pevci in izva- jalci, njegovih prekipevajoče polnih in hkrati obudanih ter urejenih domislekov, ki so nam dovolili komaj zajeti sa- po... Vsako duhovitost v par- tituri je ta mojster odra bli- skovito osvetlil... Bil je velik večer Dresdenske Opere.« — Podobno pišejo o uprizoritvi tudi drugi listi.

SLOVENSKI PESNIKI V ČRNOGORSKI REVJI

V aprilskem zvezku četinske revije »Svarmajes, ki častno reprezentira kulturno življenje Črne gore, je izšla »Panorama savremene slovenske lirike«. Dr. Milan Rakočević, ki živi že dolga leta med nami in kot prevajalec posreduje naše slovenske vrednote bralcem srbsko- hrvaškega jezikovnega kroga (med dru- gim je prevedel izbrano Preserna in Borš- tnikovo knjigo o Askercu), je izbral in prevedel pesmi nekaterih naših poetov in s temi prevodi razširil obzorje četinske revije tudi v slovenski kulturni svet.

V Rakočevićem izboru je zastopa- nih deset pesnikov. Alojza Gradnika predstavlja prevajalec posvečen pesem »Vesna zvezdec«, Pavel Goila je zastopa- n s »Pedešetletnic«, Lili Novy s pesmijo »Vse je minilo«, Mile Klopčič je udele- žen z »Deževno pomladjo 1953«. Anton Vodnik s pesmijo »Mračna luna«, Lud- vik Mrzel s prozno pesmijo »Jagnedec, Matej Bor z enim izmed motivov iz svojega velikega cikla o atomski dobi, Cene Vipotnik z »Reko ponikalnic«, Ivan Minateli z jutranjim motivom, Tite Vidmar pa z »Južnim vetrovm.«

Teh deset pesnikov daje bralcu vsaj nekoliko vpogleda v današnje pesniško snovanje na Slovenskem. Ena sama pe- sem seveda ne more zadostno predsta- viti pesnikov takega pomena, kakor so Gradnik, Bor, Klopčič, Vipotnik, toda če je posebno dobro izbrana, kakor je na pr. Goileva, dob bralce drugega naroda precej jasno podoba o značilni posameznega pesnika. Rakočević izbor je na splošno dober in kaže široko razgledanost po naši poeziji. Prevodi napravijo vtis skrbnega vsebinskega prenosa ob upoštevanju formalnih kva- litet izvirnika. Dr. Milan Rakočević je s svojim prispevkom v »Svarmajez« pri- kupno predstavil črnogorskim bralcem »kupino slovenskih pesnikov in bi bilo samo želeli, da bi nadaljeval s prevodi iz jezika, ki je postal temu črnogor- skemu rojaku njegov drugi jezik. B. B.

Lepa pobuda v mariborski tekstilni tovarni

Polurni odmor in prosta sobota — Poskus, ki ga delavke pozdravljajo

V Mariborski tekstilni tovarni je zaposlenih nad 3000 žena in deklet. Najmanj polovica teh je gospodinj, ki jih čaka po delu v tovarni doma nova delovna izmena — gospodinjstvo, otroci in — če je čas, še delo v kakšnem društvu ali organizaciji. Zlasti težko je delo v sobotni popoldanski izmeni. Gospodinja, ki dela v soboto popoldne, mora vse za nedeljo nakupiti že dopoldne. V nedeljo, ko bi morala najti čas za oddih in sprehod z družino, pa mora nadomestiti delo, ki ji je doma zastalo v soboto in se nabralo še čez teden. Tako nima nedelja za zaposleno ženo svojega namena. Ko bi bila vsaj v soboto popoldan že doma, potem bi si že uredila!

Ta tih želja večine delavk ni bila neznana tistim, ki so jih volile v svoje obratne in centralne organe upravljanja. Ze pred leti so v delavskem svetu

razpravljali o uvedbi takolime-novane angleške sobote, s čemer bi se delavke izognile neprijetni izmeni v soboto popoldne. Vendar tedaj pobuda ni prodrla. Z novim zakonom o delovnih razmerjih pa je podana osnova za izvedbo te zamisli. In pred dobrima dvema tednoma so v obratu III zamisel tudi začeli uresničevati.

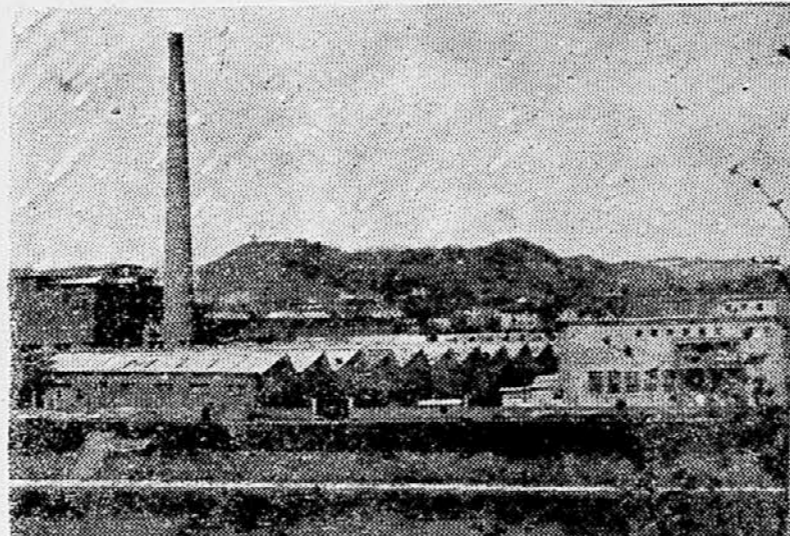
Zene, ki delajo v dopoldanski izmeni, prihajajo na delo zjutraj ob pol petih, t. j. pol ure prej kot doslej. Popoldanska izmena pa ima podaljšan delovni čas do 22. ure, ali za eno uro. Tako opravi vsaka žena v 14 dneh, ko gre skozi obe izmeni, osem ur več in je tako oproščena dela v soboto popoldne. Pri tem podjetje ne utrpi nobene škode, ženam pa je prosta sobota velika pridobitev.

Kaj pravijo k temu delavke? V tkalnici TPA so mi na vprašanje, kaj mislijo o angleški so-

boti, brez pridržka odgovorile — prileže se prosta sobota, pa še kako! Zjutraj je res treba pol ure prej na noge, pa kljub temu!

Kako gleda na to vodstveno osebje? Tov. Strugar, predsednik upravnega odbora mi je dejal: — Glavno, da proizvodnja zaradi tega ni prizadeta. Potem je seveda prijetna zavest, da smo ustregli želji večine. Podjetje si za sedaj od tega ne oboje posebnega uspeha, vendar, če

reda, ki bo zagotovil prosto sobotno popoldne — da se produkcija ne zmanjša! Dosedanje ugotovitve so razveseljive, produkcija se ni zmanjšala, čeprav so v tem času uvedli tudi polurni odmor, namesto dosedanjega, ki je trajal le četrte ure. Po novem delovnem času dela okoli 500 delavk v obeh tkalnicah. Pozneje se bo nujno proučiti pogoje, da se ta delovni čas uveljavlja tudi v drugih obratih, kjer je to mogoče. V predhlinici in oplemen-

Priprave na sezono

Mariborska gostinjska podjetja se že pripravljajo na turistično sezono, saj pričakujejo letos mnogo večji obisk domačin in tujih gostov. V tujini se zelo zanimajo za Pohorje, ki ga že poznajo zlasti v sosednjih državah. Nedvomno si bo marsikdo rad ogledal njegove naravne lepote. Čeprav je Maribor v turizmu delno še vedno

mesto prehodnega značaja, si prizadevajo, da bi goste kar najbolj zadovoljili. V ta namen nameravajo v hotelu »Turist« urediti restavracijo in jedilnico, da tako njihovim gostom ne bi bilo več potrebno odhajati na hrano drugam. Hotel »Turist« je doslej že sklenil pogodbe z Avstriji in Francijo, ponudbe pa so poslali tudi Angliji, Italijani in Švicarji. Hotel »Zamorca« namerava za goste urediti prostor za namizni tenis in drugo, za prijetno bivanje pa bodo poskrbeli tudi v hotelu »Orel« in še v nekaterih gostinskih podjetjih.

Skozi Maribor potuje letno približno 40.000 tujih in precejšnje število domačih turistov.

Mozirje

Tu so nedavno ustanovili veterinarsko postajo, ki bo opravljala vso veterinarsko službo na območju mozirске občine. V okviru te postaje bo tudi osemnemejnica, ki deluje v tej občini že več let. Ustanovitev veterinarske postaje je bila nujnost, saj se živinorejci vedno bolj poslužujejo veterinarske pomoči.

Kmetijska zadruga Kokarje je posvetila v letošnjem letu posebno skrb razvoju hmeljarstva. Letos so nanovo zasadili 9 hektarjev hmelja. Od tega so na površini nekaj nad 5 hektarjev uredili žične nasade. Kmetijska zadruga bo v kratkem začela tudi z gradnjo nove sušilnice za hmelj. Razvoj hmeljarstva je vsestransko podprla tudi Poslovna zveza iz Zalca. Za obdelavo hmelja je KZ dobila pred dnevi od Poslovne zveze iz Zalca nov traktor z osmimi različnimi priključki in motorno škroplilnico, kar bo gojitev hmelja pocenilo.

Lovrenški lovci so marljivi

Številčno najmočnejša lovska družina v mariborskem okraju je v Lovrencu na Pohorju, ki ima kar 53 članov, dasi lovčeve po svojem obsegu ne sodi med največje. Prav to pa nalaga članom, da se strogo držijo društvenih pravil in skrbje za zaosten razpold divjadi, ki je tu bogato zastopana. Lovrenški gozdovi dajejo zavetje vsem vrstam gozdne divjadi, tudi pernatih, vse do jerebice, ki je izrazito dolhinska ptica. Celotni lovci, ki so jih lovci v svojih revirjih »zasadili« pred tremi leti, zelo dobro uspevajo.

V začetku aprila je tudi med lovrenškimi lovci postalo ži-

vahno, saj to je začetek lovskega leta. V ramih jutranjih urah hodijo »zasiševati« velikega divjega petelinca, ki domuje v sredogorskem predelu. Vendar strelov še ni bilo. Najzanimivejša trofej je bil vsevsekakor divji prešič, ki so ga ustrelili na pogonu minulih mesec. Prešič je za te kraje redkost, verjetno se je izgubil od tropa in zašel.

Velike preglavice pa imajo lovci s psi, ki se klatijo po go-

zdovih in uničujejo divjad. Ponoči mnogi lastniki spušte svoje pse z verig in ti gredo v gozdove in si tam iščejo hrano. Zlasti zdaj, ko so srne že v visoki brejosti, povzročajo ogromno škodo. Več psov zasleduje srno, ki je zdaj počasnejša in jo razstrgajo. Pred dobrim tednom so mašli razmesarjeno srno prav blizu vasi. Lanj so lovci pokončali 75 takšnih klatečih se psov. Letos pa kaže, da jih bodo morali še več, če lastniki ne bodo bolj skrbeli zanje. Lovci bodo primorani poseči za ostrejšimi ukrepi.

Vojnik

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora Vojnik so obravnavali tudi problem turističnih društev in Vojniku, Frankolovem in Dobrni. Najbolj agilno je bilo v Vojniku, ki je uredilo lep park ter poskrbelo za lepši izgled trga. Dosedanje delo društva seveda ni moglo imeti večjih uspehov zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. Precejšen problem, ki ga bodo morala društva v bližnji bodočnosti rešiti, je ureditev prenočitvene za prehodne goste, ki jih ni niti v Vojniku niti v Frankolovem. Letos bodo vsa društva dobila iz turistične takse materialna sredstva za začetna dela. Tako bo turistično društvo v Dobrni dobilo 735.000 din, Vojnik in Frankolovo pa po 90.000 din. Tako bodo v Frankolovem lahko uredili plavalni bazen s termalno vodo in park, v ostalih krajih pa bodo poskrbeli predvsem za ureditev tujskih sob in oplašavo krajev.

Taborniki se pripravljajo. V Lovrencu imajo močno taborniško organizacijo. Vsa solska mladina in nad 70 ostalih vaščanov dela v okviru »Roda zelenega Pohorja«. Ze tretje leto prirejajo izlete in spoznavajo lepote domovine. Lanj so taborniki v Bohinj, v Lendavi in drugod, pri preredili nešteto izletov. Lastna kočna na Vrelenku jim je lepo zatočišče za bližnje izlete. V njej je prostora za 20 ležišč. Okrajni taborniški svet je marljivim Lovrenčanom obljubil tudi nekaj soto-rov, kar bi za aktivnost družine mnogo pomnilo. Te dni bodo izdelali točen načrt izletov in taborenj za letošnje leto.

Konferenca SZDL v Radečah

Nedavno so imeli v Radečah občinsko konferenco SZDL. Več kot 100 delegatov je z zanimanjem poslušalo izbrano poročilo o delu v lanskem letu. Ugotovili so, da je bil dosežen znan napredek, zlasti na področju komunalne dejavnosti in društvene aktivnosti. Delegati so razpravljali o kmetijstvu in družbenem upravljanju. Za kmetijstvo je v radeški občini značilno, da kmetijske zadruge v svojem območju še niso zavzele tistega mesta, ki bi jim glede na njihove naloge in pomen pripadalo.

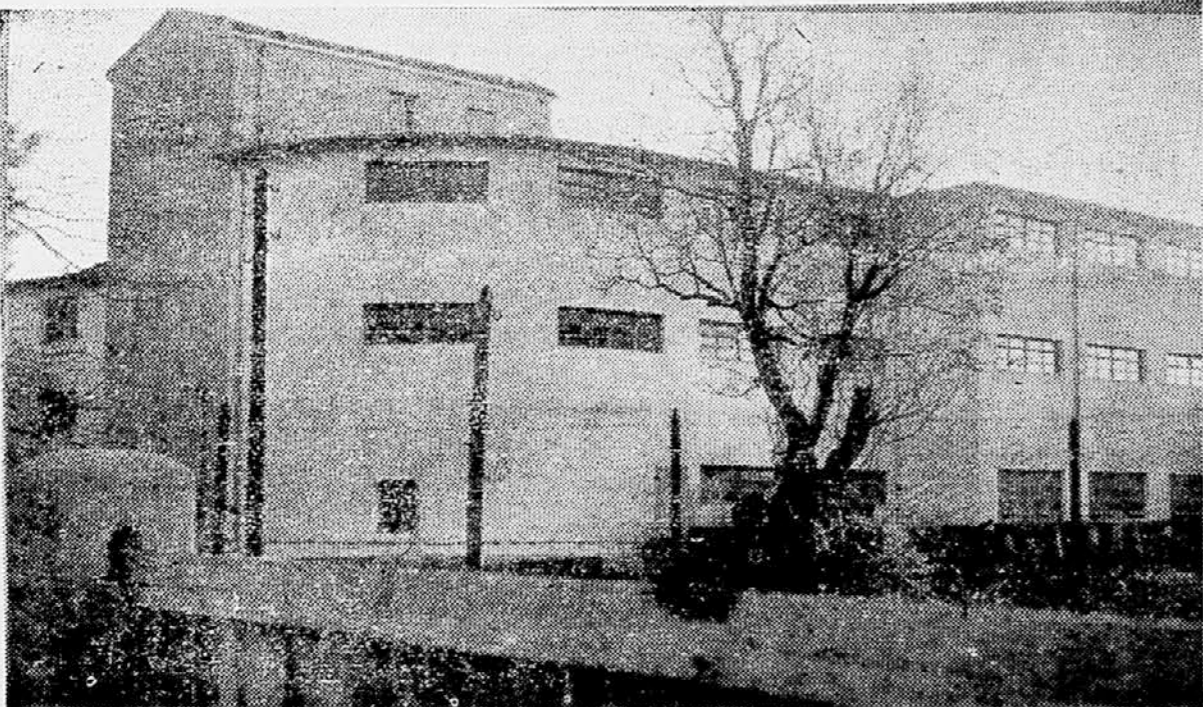
Tudi zaostlost in velika razdrobenost bo velika zavora napredka skoraj v vseh vseh občinah. Zato je nujno, da začno

obravnavati in uveljavljati vprašanje kooperacije z zadrugo, kot edino možnostjo za dosego večjih hektarskih donosov in bolj načrtnega gospodarjenja na kmetijskih področjih.

Delegati so kritično razpravljali tudi o družbenem upravljanju in ni bilo težko ugotoviti izredne aktivnosti nekaterih organov. V občini pa so še taki sveti in komisije družbenega upravljanja, ki so več ali manj le na papirju.

Konferenco je pozdravila tudi poslanka v republiški zbor varšavica Mima Zupantičeva, ki je pohvalila politično aktivnost članstva v občini in dala več kristnih predlogov za nadaljnje delo.

NOVA TOVARNA TESTENIN V AJDOVŠČINI

Ilinsko podjetje v Ajdovščini, ki ima v svojem sestavu valjni mlin in na Slapu, je prve dni maja na slovesen način odprlo novo tovarno testenin v Ajdovščini. Zgradili so jo z lastnimi sredstvi in na pobudo delavskega sveta, opremlili pa so jo v novih prizidkih svojega mlina. — Nov obrat, ki ima razvojne možnosti, bo v začetku zaposloval petnajst novih delavcev; dnevno bodo lahko izdelovali 3200 kg testenin ali 880 ton letno. V začetku bodo izdelovali 20 vrst testenin, med njimi tudi jajčne testenine za juho, za kar bodo porabili na dan nad 500 jajc. Te testenine bomo lahko kupovali v Hični embalaži iz plastične snovi, in to v vrečkah od četrta do enega kilograma. Kot zagotavljajo v tovarni, bodo cene za navadne testenine od 80 do 85 din za kilogram, jajčne pa od 90 do 100 din. — Postopoma nameravajo proizvodnjo testenin še povečati z novimi vrstami testenin. Podjetje se bo preimenovalo v MTA, t. j. Mlin — testenine — Ajdovščina. Na sliki mlin in nova tovarna.

Sport

IV. REPUBLIŠKI TURNIR V NAMIZNEM TENISU

Mladi so presenetili

V Kočevju je bil te dni IV. republiški članski in mladinski namiznoteniški turnir in obenem že šesto leto zapored turnir za Horvatov pokal. Nastopilo je blizu 100 igralcev iz vseh vidnejših slovenskih klubov in mest. Čeprav so manjkali skoraj vsi najboljši predstavniki te igre v republiki, so vrzeli uspešno izpopolnili nekateri mlajši igralci, ki so presenetili z lepo igro. Tu velja posebej omeniti Turka (Koč.) Aleša (od.) in Bratuza (Lj.).

Poles kopice pričakovanih iz-

dov je bilo tudi nekaj presenečenj, za katere so poskrbeli pri-padniki najmlajših. Omeniti moramo zmagi nadarjenega kočevskega mladca Turka nad Strumbijem (Ges.) in Zajcem (Lj.) ter zmago Odrevočca Pernata nad Stano 2:0.

V ekipnih disciplinah so pri članih prevladovali Mariborčani, pri mladinkah in ženskah pa igralke Fužinarja.

Vrstni red: moški ekipno: 1. Maribor, 2. Triglav, 3. Partizan — Ljubljana.

Mladinci ekipno: 1. Ljubljana, 2. Triglav, 3. Odred, 4. Partizan — Kočevje. Ženske ekipno: 1. Fužinar, 2. Triglav, 3. Partizan — Kočevje, 4. Triglav II. Mladinke ekipno: 1. Fužinar, 2. Triglav, 3. Partizan — Kočevje. Mladince posamezno: 1. Vavče (Fuž.), 2. Petrač (Fuž.), 3. Istenič (Part. Koč.), 4. Črešnjavec (Ilirija). Mladinci posamezno: 1. Bra-tuž (Lj.), 2. Aleš (Odred), 3. Truk (Part. Koč.) in Frelih (Mladur). Moški posamezno: 1. Zidar, 2. Gobi-dina (Maribor), 3. Turk (Part. Koč.) in 4. Sedej (Odred). Ženske posamezno: 1. Vavče (Fuž.), 2. Jerničič (Tr.), 3. Petrač (Fuž.) in 4. Črešnjavec (Ilirija).

Prvi nastop v bazenu

Celje, 4. maja. Po stari tradiciji so se 1. maja spet zbrali slovenski plavalci v Rimskih Toplicah na prvem mitingu nove sezone. Nastopilo je več kot 200 tekmovalcev, rezultati pa so bili dokaj dobri.

Zmagovalci — člani 100 m prsnoplovo (L) 1:17,1, 100 m metuljček: Poljansek (L) 1:28,8, 100 m prostoplovo: Poljansek (L) 1:05,5, 100 m hrbtnoplovo: Gasperlin (L) 1:29,4, mladinci 100 m prsno: Zibert (L) 1:28,9, 100 m metuljček: Sulc (C) 1:26,0, 100 m prostoplovo: Drogenič (B) 1:05,6, 100 m hrbtnoplovo: Kaplan (C) 1:21,7, ženske 66 m prsno: Piric (D) 1:02,2, 66 m metuljček: Bernik (N) 1:04,9, 66 m prostoplovo: Brizlec (N) 52,8, mladinke 66 m metuljček: Horvat (L) 51,8, 66 m prsno: Rode (L) 58,7, 66 m prostoplovo: Horvat (L) 49,6, pionirji 33 m prostoplovo: Tkavc (N) 21,3, 33 m prsno: Tkavc (N) 31,5, pionirke 33 m prostoplovo: Podlesnik (R) 23,0, 33 m prsno: Potočnik (B) 30,6, waterpolo: Ljubljana: Neptun 7:3, Branik: Ilirija 6:3, Neptun II: Ljubljana II 5:4.

Metalac Ljubljano

Jutri, v sredo, z začetkom ob 16.30 uri bo na stadionu v Siskih odigrana ponovna prvenstvena nogometna tekma I. cone med Metalcem in Ljubljano. Kakor je znano, so v prvi tekmi zmagali Zagrebčani 2:1, vendar je bil odločilni gol dosežen v 91. minuti, zaradi česar je bila tekma pozneje razveljavljena.

Tudi jutri popoldne se bodo od 16. ure dalje obiskovalci te tekme lahko z avtobusi peljali do stadiona.

Ljubljana - Olympia

Drevi ob 20. uri bo na stadionu v Siskih prvenstvena košarkarska tekma med ljubljanskima tekmečema in Olympia. Po dogodkih pod koš, zadnjih dni, ki so bili posebno v Ljubljani tako burni, bo srečanje obeh ljubljanskih ligašev lahko spet navdušilo prijatelje te dinamične igre. Oba nasprotnika bosta gotovo

napela vse sile, da bi čim uspešneje začela ali nadaljevala letošnjo pomladansko sezono. V predtekmi bosta od 18.30 ure dalje mladinsko moštvo Ljubljane in A ekipe iz Medvoda.

Za obiskovalce bodo od 19. ure dalje vozili avtobusi izpred Ajdovščine v Sisko.

Se dva izida iz II. kola

V prvenstveni košarkarski tekmi zvezne lige je v II. kolu ekipa Beograda v zelo razburjivi, toda prav tako lepi tekmi v Zadru premagala ekipo Zadra s 75:72 (65:38). Največ košev sta za Beograščane dosegla Korac (36) in Nikolič (18) za domačine pa Djerjaca (26) in Čubrčić (19). Tekmo je gledalo več kot 2000 ljudi.

V nadaljevanju včeraj prekinjene tekme iz istega kola med Radničkimi in Lokomotivo je domači Radnički v preostalih 6 minutah igre zabeležil končno zmago s 54:49.

S TUJEGA SO VESTI
da je bila v zadnji tekmi turneje proti SZL košarkarska reprezentanca ZDA v Tbilisiju uspešna proti reprezentanci domačin z 39:41.

Drugi gol Odreda na nedeljski tekmi z Lokomotivo (foto Selhaus)

V MEKAJ VRSTAH

16-letna Olga Gere, članica Vojvodine, je na ekipnem prvenstvu Srbije za mladince postavila nov državni rekord v skoku višino z znakom 180 cm.

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani bo v soboto 10. t. m. boksarski dvboj med reprezentancama Koroške in Slovenije. Izbrano moštvo Slovenije bodo v glavnem sestavljali boksarji iz Maribora, medtem ko bodo v koroški reprezentanci tudi štirje avstrijski reprezentanti.

da je ženska košarkarska reprezentanca ZDA v Leningradu premagala izbrano vrsto tega mesta z 58:42 (25:20); da je nogometna reprezentanca Brazulije v Rio de Janeiru zmagala nad izbrano enajstoročno Paragvajca 3:1 (5:0); da se je srečanje nogometnih reprezentanc vzhodne Nemčije in Madžarske v Berlinu končalo z zmago Nemčije 3:1; da je v tekmovalstvu za pokal evropskih košarkarskih prvakov madžarski Real v prvi četrtfinalni tekmi zmagal nad ekipo Royale iz Bruslja z 78:59 (35:28); da je na atletskem tekmovalstvu v Moskvi Rus Buitov skočil s palico 456 cm, atlet Batucnikas pa je vrgel disk 56,58 m daleč, kar sta nova svetovska rekorda.

S TUJEGA SO VESTI

KJE BO TURNIR KANDIDATINI?
Kakor sporoča mednarodna šahovska federacija, so se pojavile pri organiziranju turnirja kandidatinj znatne finančne težave. Po odločitvi francoske federacije je prevzela izvedbo tega turnirja Nizozemska, ki pa je želela imeti nekatero finančno olajšavo. Kakor računajo sedaj bo ta turnir vendarle meseca oktobra na Nizozemskem. Na turnirju bosta igrali tudi naše kandidatnici Nejedeljkičeva in Lazarevičeva.

Objava

Računski zaključek podjetja za leto 1957 je potrjen. Po sklepih DS bomo del viška osebnih dohodkov za leto 1957 razdelili upravičencem.

Vsi tisti, ki jim je prenehalo delovno razmerje pri našem podjetju pred 31. decembrom 1957, pa imajo pravico do deleža iz viška osebnih dohodkov, naj se zgledajo in svojo pravico uveljavijo najpozneje v treh mesecih od dneva objave.

Podjetje za inženirsko tehnične gradnje

„TEHNOGRADNJE“ Vuzenica

2631-R

POMOTA na francoski televiziji

J.O. CURWOOD
BAREE
RIŠE: MIKI MUSTER

Tudi v Franciji poznajo priljubljeno televizijsko igro »Poljudi ali opusti«. Događek, ki ga opisujemo, je vzbudil pri poslušalcih in gledalcih, kakor tudi pri organizatorjih te oddaje precejšnje razburjenje.

Za tekmovalce se je prijavil nek Hubert Terry. Njegovo doseganje življenja: otrok brez staršev, sirotišnica, dvanajst let težkega dela na kmetiji. Ljubezen, ki so mu jo odrekli ljudje, je našel Hubert pri živalih. Kmalu ni bilo v gozdu skrivnosti, za katero ne bi vedel.

Pred televizijskimi kamerami se je pojavil visok hrust z zamernarjeno brado, povajljano obleko, in zelenim klobukom. Ko je moral podpisati pravilnik tekmovalca, se je počasi in nerodno podkrižal. Odgovarjal je na vprašanja iz življenja živali.

Dobil je 2000 frankov, ker je spoznal divjega ovna. Nato je znal posnemati petje slavca in črnega kosa. Tudi dva nagačena ptička, ki so ju prinesli iz muzeja, nista bila zanj uganka in dobil je 8000 frankov. Vsota je rasla in z njo napetost. Šlo je že za 40.000 frankov.

Prinesli so gramofonsko ploščo in jo zavrteli. Oglasili so se ptički. »Čigavi so ti glasovi?« »Krakanje krogarjale!« »Kaj izražajo?« Na Hubertovem obrazu se je pojavil širok nasmeh. Vedel je! »Izražajo ljubezen!« je zmagoslavno povedal.

»Ne, gospodi! To ploščo je posnel Narodni inštitut za agronomsko vprašanja. Prodajajo jo poljedelcem, ki jo uporabljajo za plašenje ptičev. Na njej je posnet glas, s katerim opozarjajo krogarji na nevarnost!«

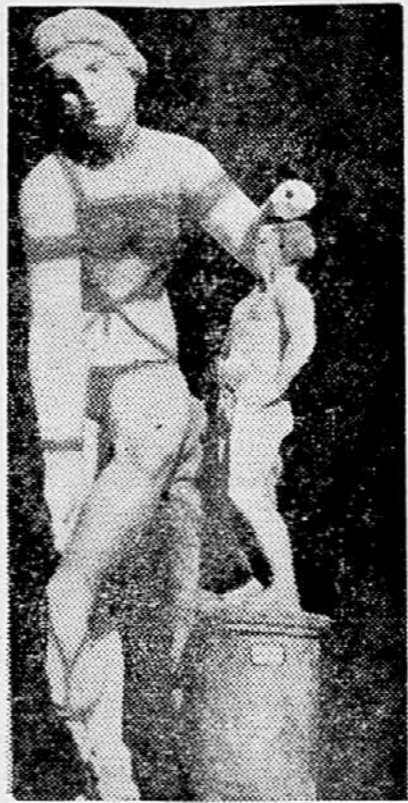
»No, ja, vj tako pravite...!« je žalostno dejal Hubert. Sam pri sebi pa je mrmral: »Nemogoče, to so vendar krčki ljubezni...!«

Izločili so ga ter je izgubil ves do tedaj pridobljeni denar. Čez dva dni je pisal Agronomski inštitut televizijski upravi. Nekdo, ki ga je gnil Hubertov poraz, se je za stvar pobliže zanimal. Ugotovil je, da se je Inštitut motil. Namesto svarilnih kričkov je posnel — klince ljubezni!

To se je zgodilo šele pred kratkim ter se nihče ne ve, kaj bo iz tega. Organizatorji televizijske igre skrbno raziskujejo vso stvar in če se bo izkazalo, da je imel Hubert prav, bo smel nadaljevati s tekmovalcem. Tokrat za 80 tisoč frankov!

Iska cesta

Došlo so astronomi ugibali, kakšen je obseg Rimske ceste. Cenili so, da obsega trideset tisoč do tri tisoč svetlobnih let. Danes vedo, da je obseg Rimske ceste osemdeset tisoč svetlobnih let. — Drugo odkritje astronomije je bilo, ko so določili položaj Sonca v Rimski cesti. Sonce je namreč prav nepomembna zvezda v Orionovi meglici. — Tretje vprašanje, ki je bilo dolgo nerešeno, pa je bil položaj Rimske ceste v vesolju. Dandanes je znano, da je Rimska cesta le delček ogromne spirale meglic in zvezd v vesolju.

Ko so izkopali neko hišo v Pompejih, so odkrili marmornat kip Venero. Takoj so jo umestno krstili — »Venera v bikinih«.

Histofotografija

Radioizotopi so povzročili pravi preobrat v znanosti, zlasti v biologiji, ker omogočajo opazovanje gibanja kemičnih snovi v organizmu. S to metodo je prišla znanost do številnih novih dognanj. Pri preiskavah prisloni zdravnik Geigerjev števec na bolnikovo kožo tam, kjer je obolen organ, in takoj dobi rezultat z gibanjem radioizotopov. Vendar včasih števec ni dovolj občutljiv za tako opazovanje, ker ni važna le ugotovitev, da je telo sprejelo določeno sub-

stanco, temveč je treba tudi določiti, katere celice so jo sprejele.

V takih primerih se zdravnik zatečejo k histofotografiji. To rabijo atomisti pri fotografiranju atoma v biologiji. Strokovnjak more po delovanju ioniziranih delcev na fotografsko ploščo ugotoviti vrsto sevanja, ki prihaja iz tkiva.

Novo zdrage

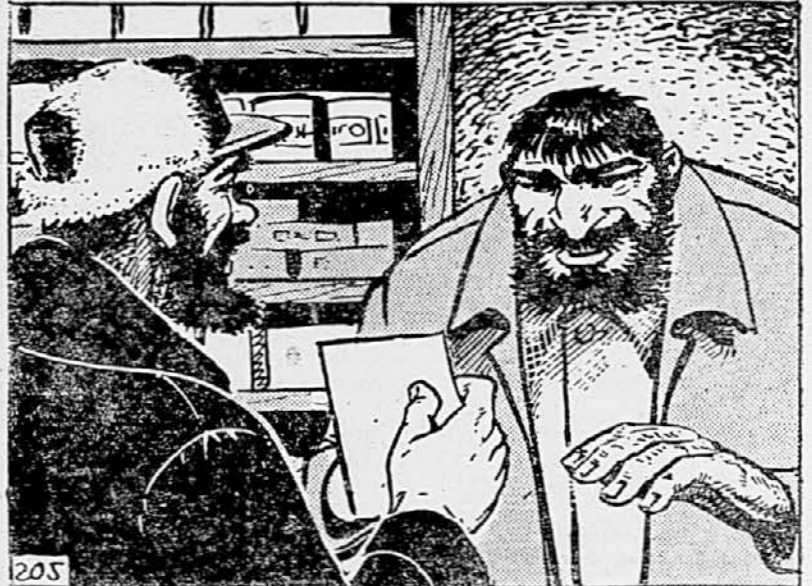
Neka angleška trdka je izdelala zdrage brez zob. Zdrage, ki jih poznamo, se precej hitro kvarijo, razen tega pa tudi pogosto poškodujejo tkano. Koliko so se že žene prejezile zaradi slabih zadrž!

Novo zdrage pa so iz neprekinjenih nyloonskih niti, ki se med seboj gladko prepletajo, ko potegnemo zapirac. Zdrage so zelo tanke ter se vsijejo tako, da prekriva tkanina zgornji in spodnji del ter se prav nič ne vidi. Primerne so za najtanjše svilene obleke in perilo, odlično se pa obnesejo tudi pri težkih sukni.

Otroška

— Mamica, hitro, Mišek bo pojedel lavor! —

205. Se pred zimo je MacDonald izpolnil svojo obljubo. Ko je prišel v Lac Bain, je prinesel s seboj Nepepsino fotografijo. Ker ni imel časa, da bi sam obiskal Pierrota, je naprosil trgovca McTaggarta, da pošlje fotografijo staremu lovcu in njegovi hčeri. Dobri MacDonald je poneveda zaupal sliko najbolj neprimernim rokam!

206. McTaggart je naskrivaj dolgo ogledoval sliko, ki mu je vtilvala vse večjo odločnost. Sklenil je, da ne bo več odlašal, da bo izvedel svoj načrt in pripeljal Nepepo na svoj dom. Pierrotovo nasprotovanje bo premagal, ne da bi izbral sredstva, pa četudi pride do najhujšega in najgršega načina. Pripravljen je bil tudi na uboj.

207. McTaggart je začel z veliko vnemo pripravljati svoj dom za Nepepsin prihod. Vedel je, kako rada ima snago in red, zato ni skopalil z denarjem. Prezidal je in belil stene, nakupil je nove zaveso, omislil si je celo gramofon. Misli je na sleherni malenkost, ki bi mogla Nepepsi ugajati, tako je bil prepričan v svoj uspeh.

Psica Inga rešila otroka

Zgodilo se je pred kratkim v ruski vasici Glinčevka, blizu mesta Polenskogo.

Bilo je okrog 11 zvečer, ko je na postajo milice prišla preplašena ženska. Takoj za njo je pridrvel ves razburjen tudi njen mož. — Zgubila sta se nama otroka! Deček in deklica... Zgodilo se je, ko sem odšla v trgovino. Najbrž sta zašla, zmzrnila... Okrog vasj je gozd, zunaj pa je pihala ledeno mrzla burja. Ni bilo časa za premišljevanje. Poročnik milice Lučnikov se je skupno s svojo pomočnico — psico Ingo — odpravil iskati izgubljenega otroka. Še preden sta se odpravila na težko pot, je dal Lučnikov vohati predmete izgubljenih otrok, s sabo pa je vzel deklino čepico.

kovu pred noge. Zgubila je sled... Zabilisal jo je traktor, ki je malo pred tem vozil po poti s prikolico. Za njim so se videli oljnati sledovi.

Mraz se je poostiril in vreme je postajalo slabše. Bilo je že okrog polnoči. Lučnikov je požal psico, ji obrisal oči z robcem in ji ponovno pomolil pod nos čepico izgubljene deklice. Psica se je nekaj časa ozirala okrog sebe, potem pa je planila v gozd. Otroških sledov tu sploh ni bilo, psica pa je tekla vse hitreje in vse bolj sigurno. Ustavila se je na majhni jasi in zabevala: »Tukaj stali!«

Otroka sta spala pod smrekov, zavita v površnik. Sneg ju je zakril in sta že skoraj zmzrnila. Inga ju je našla še o pravem času...

Ioniziran zrak namesto narkoze

Profesor dr. Teodor David, zdravnik na neki filadelfijski kliniki, je nedavno tega izjavil, da na njihovi kliniki uporabljajo že dve leti pri bolnikih s hudimi opeklinami negativno ioniziran zrak kot narkotično sredstvo.

Ioniziranje zraka opravi prenosni stroj, ki ga postavijo na hodnik. Dvakrat dnevno vpiha ioniziran zrak v bolniško sobo. Bolniki potem ne potrebujejo drugih pomirjevalnih sredstev. To je pomagalo celo pri bolnikih, katerim je ožen uničil polovico kože. Vendar je treba omeniti, da je ta način lajšanja bolečin uspešen samo pri opeklinah, ki jih povzroča visoka temperatura. Pri opeklinah s kemikalijam; je učinek le nezaten.

Zdravnikom še ni jasno, na

kakšen način deluje ioniziran zrak. Proučevanje možganskih valov z encefalogramom je pokazalo le to, da deluje podobno kakor ostala pomirjajoča sredstva.

Z vratolomnimi skoki si mora indijski akrobat služiti svoj vsakdanji kruh. S 30-meterskega zidu skače vsak dan v zabavo turistov v 3 metre globoko vodo.

profesor dr. Teodor David, zdravnik na neki filadelfijski kliniki, je nedavno tega izjavil, da na njihovi kliniki uporabljajo že dve leti pri bolnikih s hudimi opeklinami negativno ioniziran zrak kot narkotično sredstvo.

Ioniziranje zraka opravi prenosni stroj, ki ga postavijo na hodnik. Dvakrat dnevno vpiha ioniziran zrak v bolniško sobo. Bolniki potem ne potrebujejo drugih pomirjevalnih sredstev. To je pomagalo celo pri bolnikih, katerim je ožen uničil polovico kože. Vendar je treba omeniti, da je ta način lajšanja bolečin uspešen samo pri opeklinah, ki jih povzroča visoka temperatura. Pri opeklinah s kemikalijam; je učinek le nezaten.

Zdravnikom še ni jasno, na

Klimatske naprave v panjih

Cebele vzdržujejo v svojih panjih skozi vse leto stalno temperaturo 35 stopinj. Kadar pade temperatura pod 35 stopinj, ogrevajo čebele-delavke panj z gibanjem mišic. Hladijo ga pa tako, da pahljajo s krili.

DROBIZ

MED NAJVEČJE ZENSKE na svetu sedi v Nizozemski Katia van Dyck, ki meri 243 cm. Se višja je bila Nemka Marianna Wido — visoka je bila 235 cm. CEVLJAR ANTONIO GIUSTI iz Firenc hoče vpeljati novo modo za moška obuvanja. Če nosijo ženske moške hlače, zakaj ne bi moški nosili ženskih čevljev? Izdeluje moške čevlje rdeče, modre, zelene, rumene barve, pisane, z visokimi petami in zaponkami. Počakajmo, da bomo videli, kako se bo ta moda obnesla! ESKIMI uporabljajo dokaj nenavadno svetilko. Ptič alk je zelo požrešen in se tako nazira rib, da ga je končno sama mati, ko ga ustrelijo, potegnje skozi steno in ga prižgo. Mast te »svetilke« se počasi tali in vzdržuje plamen. JAPONSKO OTOČJE OKOČE žajo — ptiči. Gre za posebno vrsto tako imenovanega afriškega polja, ki se izredno hitro množi ter je tako požrešen, da uniči vse kar je zelenega. Domačini ga primerjajo s koblicami. Dostaj ne poznajo nobenega učinkovitega sredstva proti tej nadiški. LONDORSKO SODIŠČE je priznalo Ellen Child nekaj nad tisoč funtsterlingov odškodnine, ker je pozabila — kuhati. Pred letom jo je namreč povozil avto in je dobila lažje poškodbe. Ko je okrevala pa ni znala več kuhati. Tožila je krivca nezgode in sodišče je razsodilo njej v prid.

»Zdi se mi.«
»Je kam odšel?«
»Mislim.«
»A pazijo nanj?«
»Ne vem. Šele malo prej se je vrnil, saj sem ti pravil.«
»A kaj bo delal jutri, nič ne veš?«
Matej si je s počasno in utrujeno kretljivo povlekel dlan prek čela.
»Ob desetih bo pogreb... veš, tistih dveh...«
»Katerih dveh?«
»No, tistih! A ne veš?«
»Ah, to! Dobro. A potem?«
»Ne vem.«
Andrej je planil:
»Tak kakó si si pa ti pravzaprav vse to zamišljal? Kje, kdaj? Veš, Matej, nočem več govoriti, kako se pravi takemu delu. Čemu si se sploh lotil tega? Si se sešel z Gašperjem?«
Prvi hip se Chelmicki ni mogel spomniti, za koga gre.
»S kakšnim Gašperjem?«
»Ne veš, kdo je Gašper?«
»Aha! Tisti mali od Varnostne službe? Ne, nisem ga videl.«
»Gotovo se niti potrudil nisi, da bi ga videl.«
Vtaknil je roke v hlačne žepe in začel razdraženo hoditi po sobi gor in dol.
»Kdo je to dekle?« je nenadoma vprašal.
»Ni važpo.«
»Ve to ó tebi?«
»Domišlja si.«
»In kaj pravi?«
»Nič.«
Andrej je skomignil.
»Lahko bi vsaj odgovarjal po človeško.«

»Čemu? Saj si rekel, da je to moja stvar.«
Nekaj časa sta molčala. Andrej je znova začel hoditi po sobi. Nenadoma je Chelmicki vstal.
»Torej dobro!«
Andrej se je ustavil pred njim.
»Kaj je dobro?«
»Opravil bom to.«
»Jutri?«
»Da.«
»A kako?«
»To je moja skrb. Nikogar mi ne puščaj, bom sam napravil.«
»Tja v tri dni?«
»Ne boj se. Nobene neumnosti ne bom napravil. Do življenja mi je, zatorej si s te strani lahko kar miren. A s tem bo konec.«
Andrej ga je vprašujoče pogledal, se brez besede obrnil in naglo stopil k oknu. Tam je stal dalj časa. Nazadnje je vprašal:
»Potemtakem naj te ne čakam v Kalinowki?«
»Ne.«
Šele zdaj se je obrnil in se z rokami naslonil na okensko polico.
»Kaj hočemo?« je rekel mirno. »Spričo tega se najina pota razhajajo. Prehajaš na drugo stran. Dvomim, da se bova še kdaj srečala. Samo enemu od naju bo priznано, da je imel prav.«
Nekaj časa je stal zamišljen. Nazadnje se je vzravnal. Pristopil je k Mateju in mu podal roko.
»Zdrav bodi!«
Chelmicki je s težavo spravil glas iz stisnjene grla.
»Zdrav ostani!« je rekel tiho.

Vsa preteklost, polna senc mrtvih prijateljev in tovarišev, ga je nenadoma prešinila s slepečo svetlobo tistega upanja in tistega bratstva.
»Andrej!« je zaklical za odhajajočim.
Kossecki se je ustavil pri vratih. Bil je bled, usta je imel stisnjena.
»Kaj?«
»Povej... ali ti sam... veruješ v svoj prav?«
»Jaz?« je ponovil Andrej nekoliko začuden. »Ne. A to je brez pomena. Zdrav bodi!«
Četrtr ure pozneje je odšel Chelmicki, dol. Kupil je od znanega debelušastega vratarja pisemski papir in v veži, za mizico, ki je stala ob strani, hitro napisal s svinčnikom tole pismo:
»Ljuba moja, sem prost, toda šele jutri zvečer. Ne morem drugače. Ne prihajaj danes. Vse ti bom razložil pozneje in prosim, nikar se ne vznemirjaj. Jutri moram potovati v Varz menoj, napiši: da. Snideva se na kolodvoru. Če ne boš mogla, bom skušal pred odhodom priti k tebi, ali pa ti bom pisal takoj iz Varšave in ti sporočil naslov.«
Ljuba moja, bodi dobre volje. Samo do jutri. Samo še en dan. Nič se nikar ne vznemirjaj.«
Ne da bi prebral, kar je napisal, je vtaknil pismo v kuverto, jo zalepil in oddal malemu boyu ter mu razložil, kje in komu naj izroči pismo. Potem se je usedel v globoki naslonjač.
Veža je bila prazna. Iz restavracijske dvorane je bilo slišati pridrušene zvoke orkestra. Bil je tako zamišljen, da ni niti zapazil zgovornih vratarjevih kretenj, s katerimi si je ta prizadeval, da bi začel razgovor z njim. Nazadnje vratar ni več zdržal in, po strani zroč nanj izza naočnikov, ga je ogovoril kar naravnost: